

VAJDÁCSKAI REF. EGYHÁZMEGYEI
LELKÉSZI HIVATALA
Jel: 2:10.

AZ ALSÓÉZEMPLNI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1917. ÉVI MÁJUS HÓ 14. NAPJÁN SÁROSPATAKON
TARTOTT TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

JANKA KÁROLY
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEJYZŐ.

XLIV. FÜZET.

SAROSPATAK
NYOMATOTT A REF. FŐISKOLAI KÖNYVNYOMDÁBAN.
1917

AZ ALSÓZEMPLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1917.
ÉVI MÁJUS HÓ 15. NAPJÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Bálint Dezső

esperes

Meczner Béla

egyházmegyei gondnok

elnöklete alatt

Hézsér Emil
Keresztúry József
Bartha József
Pálóczy József
Miskolcзы Endre
papi

id. Miklós Béla
Gortvay Aladár
Sebeő Gyula
dr. Kiss Sándor
világi

tanácsbírák.

Janka Károly
Gecse Lajos
ifj. Bálint Dezső
papi

Dr. Vitányi Miklós
Dr. Asztalos Kálmán
világi

jegyzők.

Zitás Bertalan ref. lelkész, emei pénztárnok, Danyi József ref. lelkész, emei tanügyi biz. lelkészi elnök, dr. Gulyás József emei tanügyi biz. világi elnök, emei könyv- és levéltárnok, Gagyi Károly, Matusz Mihály, Szily József, Homoky György, Tóth István tanító képviselők. Dr. Lengyel László, dr. Kérészy Sándor emei ügyészek.

BacsKay Károly, Batta János, Csontos Gábor, Éles István, Farkas Lajos, Halmy Miklós, Haraszi Károly, Hazay Béla, Hegedűs László, Horváth Győző, Horkay Barna, Janka Péter, Karászy Benő, Kenyeressy Árpád, Kertész István, Kiss Ernő, Köröskényi István, Móricz István, Pataky Sándor, Pecsénye András, Rozgonyi Sándor, Sallay Sándor, Sáfár István, Soly-

mossy József, Sütő Kálmán, Székely Imre, Szinyéry György, Szöllőssy József, Takács Béla, Tóth Ferenc, Verebélyi Dezső, Vitkay Bertalan lelkészek, Adorjány Győző, Csatáry Jenő, Pungúr Béla, Szabó Andor s lelkészek; Téglás Balázs a lácai, Csiger Sámuel a sajhídvégi, Bodnár István a taktaharkányi, Nagy János az újcsanárosi egyház képviselői, tanítók, tanárok es érdeklődők szép számban.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Bálint Dezső esperes szívből fakadó, buzgó könyör-gésben emelvén a lelkeket az egek Úrához,

Meczner Béla egyházmegyei gondnok a megjelentek szeretetteljes és szíves üdvözlése után a gyűlést megnyitja.

2. Lelkeszi főjegyző felolvastván a gyűlést alkotó tagok neveit s bemutatván az egyházak által kiküldött képviselők megbízó leveleit,

a gyűlés megalakul, részint betegségük, részint katonai szolgálatuk, részint másnemű elfoglaltatásuk miatt meg nem jelenhetett tagok névszerint Horváth János, Máthé Gyula papi, — Tolcsvai Nagy Barna, dr. Kovács Gábor, Lábos Béla világi tanácsbírák, Bálint Bertalan vil. jegyző, Tóth István tanító képviselő, Berzeviczy Endre, Cecz András, Czike Ferenc, Igaz József, Novák Lajos, Órás Kálmán lelkészek távol maradását igazolja, az indokaik előzetes bejelentése nélkül elmaradt tagokat u. m. Szily József tanító képviselőt, Csorba Ferenc, Fürjész Tamás, Kiss Miklós, Kovács János, Kun Miklós, Molnár László, Szilágyi Géza és Tóth Kálmán lelkészeket felhívja, hogy elmaradásukat őszi közgyűlésünkig igazolják.

3. Kiss Ernő sajhídvégi lelkész tárgysorozat előtt kérdést intéz Esperes Úrhoz, hogy miért nem tűzte ki tárgyalás alá

az özv. Szendrei Andrásné sirhely-megváltási ügyét. Esperes úr azonnali válaszában kijelenti, hogy elnöki jogánál és hatalmánál fogva ezt az ügyet levélileg elintézte, ha azonban lelkész ragaszkodik ahhoz a kívánságához, hogy közgyűlés tárgyalja ezt az ügyet, adja be az őszi egyházmegyei közgyűlésre s ki fogja tűzni tárgyalás alá.

Közgyűlés és felszólaló lelkész a választ tudomásul veszi.

4. Esperes jelenti, hogy Vitkay Bertalan Szomotorra, Pataky Sándor Kenézlőre, Takács Béla Alsódobszára lelkészekké, Fodor Károly Leleszre előkönyörgő tanítóvá szabályszerűen megválasztottak.

Az újonnan választott lelkészek és tanítók jogerőre emelkedett, szabályszerű megválasztásuk alapján állásaikba beerősítettnek, s az egyházi képviselőikkel szokásos kézfogás megtörténte után az egyházmegyébe bekebeleztek.

4/a. Dobos Sándor s. lelkész okmányainak betérjesztése mellett egyházmegyénkbe való bekebelezését kéri.

Rendben levő okmányai alapján Dobos Sándor, mint a cigándi egyházban szolgáló s lelkész egyházmegyénkbe bekebeleztetik.

5. Esperes felolvassa az egyházak múlt, 1916. évi állapotáról szóló, kimerítő, az egyházak és iskolák szellemi és anyagi életét a legapróbb részletekig híven feltüntető tartalmas és gondos jelentését.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Az a titáni küzdelem, amely immár 34 hónapja átkos elemként pusztítja Európa kisebb és nagyobb államait, benne békében élő, fejlődő, nemzeteit, amely már trónokat rontott le, koronás főket tett hontalanokká, a

mely immár tiz millió ifjú életét oltotta ki, milliók megélhetését tette inségessé s vette ki kezükből a kenyérbotját s vérmezőre szólítva el családok oszlopát, fentartóját, milliókat hívott örökös keserűség, gyász és bánatra: egyházi életünkre is rányomta a maga sötét bélyegét.

A 34-ik hónap óta tartó pusztító háború szinte tartahatatlanná tette nemzetek, közte magyar reformált egyházunk életét is. Nem csoda, ha a létfenntartással küzdve egyházi életünk, keresztyéni munkás szeretetünk sem volt olyan intenzív, mint a békés viszonyok között. Ami egyházi életünk folytonos munkásság, küzdelem, anyaszentegyházunk építéséből állana s ime fájdalom, ma ezzel kevésbé dicsekedhetünk, mint máskor. A világháború okozta nehézségekhez, inséghez hozzájárultak az elemi csapással járó esztendők is. A magunk fentartása mellett reánk nehezedett a velünk szövetségben lévő államok anyagi segélyezése is, ily nehéz körülmények között életünk, létünk fentartásában nem pedig fejlődésünkben állott. A kétség, aggodalom, hazánk, nemzetünk s benne szeretteink sorsa felett megbénította gondolkozásunkat, megzsibbasztotta a munkás kezeket, sokszor a kétség szavait adta ajkunkra: Uram segíts, mert elveszünk! Hála az isteni gondviselésnek, hogy meghallgatott s idáig is segített. Megsegített s nem engedte meg, hogy ellenségeink gonosz szándéka teljesüljön; falvaink, lakóhelyeink, benne templomaink rommá legyenek, szeretteink legyikoltassanak, földönfutókká legyenek. Pedig de közel állottunk hozzá. A múlt év előszén a dédelgetett vad oláhság rontott reánk, hazánk gyöngyét, Erdélyt akarván elragadni tőlünk s mint a szabadságharcban, úgy most sem irtózott az ártatlan vértől, úgy, hogy székely testvéreink menekülni voltak kénytelenek, jöttek az anyaországba. Testvéri szeretettel fogadtuk őket, eléjük tártuk karjainkat, kinyitottuk előttük hajlékainkat, megosztottuk velök szegényes kenyérünket. Magán Sárospatakon több székely menekült család talált szíves fogadtatást, megélhetést, oktatást egy éven keresztül. Ime Istennek gondviselése s a félreismerhetetlen keresztyéni munkás szeretet, amely egyen-egyen nyilvánvalóvá lett mindnyájunkban. Hiszem, hogy így fog ez ezután is mindaddig, míg meg nem érjük a teljes diadalt.

Mély megilletődéssel s hazafias kegyelettel emlékezünk meg arról a nagy veszteségről is, mely ebben a legnehezebb időben az egész világot, különösen pedig megpróbáltatásokra hívott hazánkat s nemzetünket, bölcsességben páratlan jószágos agg királyunk I. Ferenc József halálában érte, akkor, amikor reá, mint a fejedelmek nesztorára, a béke apostolára, a legnagyobb szükségünk lett volna. A nagy fejedelem érdemeinek méltó megörökítése a történelem feladata leend. Mi egyszerű szavakban örökítsük meg nevét jegyzőkönyvünkben. Boruljunk le hálával a gondviselés előtt, hogy őt nekünk adta s hosszú uralkodással áldotta meg; megáldotta őt csendes kimúlással, ki életében oly rázkódásokat állott ki, amelyek végzet-szerűen nehezettek jószágos lelkére.

De hálával emlékezünk meg ifjú fejedelmünkről is, kinek homlokát a magyar nemzet legszebb reménységei között a múlt év utolsó napján érintette Szent István koronája. Legyen uralkodása hosszantartó és áldásos! Kegyelettel emlékszem meg ez év első napjain elhunyt munkatársunk Sarkadi Nagy Antal kenézlői lelkésről is. Hü munkás volt az úr szöllőjében. Legyen áldott emlékezete.

Isteniszteleteink ünnep-, vasárnap és hétköznapokon a szokott rendben s szolgálmányokkal kifogástalanul tartatnak meg minden anya- és leányegyházban, ez utóbbi helyen az előkönyörgők végzik a hétköznapi isteniszteletet, az anyaegyház lelkészei pedig a meghatározott harmad, negyed vasárnaponként predikálnak az ünnep s hálaünnepek alkalmával másodnap úrvacsorát osztanak. Az isteniszteletek elmaradása miatt egy egyházból sem érkezett panaszjelentés. Az örállók készséggel teljesítik kötelességöket, hiven sáfárkodnak a nálunk letett talentumokkal. A nehéz idők terhe alatt megrokkant hívek nagy buzgósággal szinte szokatlan számmal keresik fel hétköznaponként is az Isten házát, keresvén terhelt lelkőknek könnyebbülést, sebzett szívökre enyhületet, vigasztalást.

Az Úri szentvacsora úgy az anya, mint a leányegyházakban mindenütt hatszor szolgáltat ki s a hívek szép számmal s megszentelt buzgósággal állják körül az Úr szent asztalát.

A konfirmációra majdnem kivétel nélkül a lelkészek készítik elő a növendékeket. A konfirmáció ünnepélyes szertartása mindenütt a templomban a gyülekezet előtt történik, legtöbb helyen az egyházkerület intézkedése értelmében az évzáró vizsgákat követő vasárnap, némely egyházban, mint Sárospatakon a pünkösd előtti vasárnapon s az így konfirmált növendékek külön csoportban pünkösd első napján veszik az úri szentvacsorát.

A mindkét nembeli felnőtt ifjak csak néhány egyházban részesülnek külön-külön nyári vasárnapon vallásos oktatásban miután a már életbe léptetett missiói intézmények által más úton nyernek vallásos oktatást, lelki kielégülést.

A házasülők a legtöbb esetben kihirdetettnek, sokan azonban mind inkább-inkább igénybe veszik a felmentést. Arra azonban nem történt eset, hogy az egyházi megáldást igénybe ne vették volna. Fel sem szabad tennünk, hogy a lelkészek mindent meg nem tettek volna a bajok megszüntetésére.

Baptistákkal elszórtan még mindég találkozunk a Bodroghözön, nagyobb számmal Ágcsernyőny. Szeretjük hinni, hogy a lelkész a legjobb igyekezettel munkálkodik azon, hogy a megbódult szerencsétleneket jó útra terelvén, kijózanítsa.

A vasárnapi munkaszünetet a háború okozta kényszer helyzetben is eléggé megtartják híveink.

Hitelveinkkel ellenkező szokásokkal, minők halottak estéjén a temetők kivilágítása, még mindég találkozunk különösen városhelyeken s ahol gyakoribb a vegyes házasság, de a búcsújárásból teljesen kijózanodtak hitfeleink.

A szegények gondozásáról menedékház fentartásával gondoskodik a Hegyaljának minden városa több helyen a községi pénztár, Karádon 5 menekült gyermek gondját vette fel a lelkész, tanító s 3 presbyter.

Halottaink minden egyházban s a gyülekezet részvételével tisztességesen temetettnek el.

Az egyházi éneklés szépítése érdekében újabb intéz-

kedés egy egyházban sem történt, de felekezeti iskoláinkban növendékeink kivétel nélkül részesülnek nem csak egyházi ének, hanem világi darabok tanításában is.

Egyházi énekkar több egyházunkban szünetel, amennyiben a tagoknak legnagyobb része a harctéren katonai szolgálatot teljesít.

Az egyházközség tagjainak áldozatkészségét nagyon megcsökkentette a háború okozta inséges állapot.

A presbyterium minden egyházban szabályszerűen van szervezve, gyűlések törvényesen a tárgyak jelölésével összehíva, a tárgyak jegyzőkönybe vétetve hitelesítettnek. A presbyterek szorgalmassan megjelennek a gyűlésen. Kívánatos volna, hogy a hanyag egyháztanácsosokkal szemben valami megszégyenítő szigort gyakorolna az egyházmegye.

Minden egyháznak meg van a szükségnek megfelelő ládája, vasszekrénye s mindenütt a lelkészlakon illetőleg a leányegyházakban, az előkönyörgő tanító lakásán elhelyezve.

A püspöki s esperesi körlevelek amennyiben szükséges mindenütt megőriztetnek.

A parochiális könyvtár törzskönyvébe a könyvtárt illető könyvek mindenütt szabályszerűen bevezetve.

Az anyakönyvek minden egyházban gontosan, szabályszerűen vannak vezetve s az egyházlátogatóság által ellenjegyezve.

Posta- és iktatókönyv van minden lelkészi hivatalnál, s pontosan vezetve.

Az egyházközség régi értékes anyakönyvei, gondnoki számadásai fontos okiratai, régi, becses, szent edényei, ingóságai mindenütt leltározva vannak s az egyházlátogatóság által ellenjegyezve. Berzékről azonban az a megdöbbentő jelentés érkezett, hogy az úrasztali készletek közül 8 darab hiányzik, midenesetre tudnunk kell, mik a veszendőbe lévő tárgyak. Igényel-e intézkedést?

Minden egyházközségnek megvan az előírt vagyonleltára s évről-évre kiigazítva.

Az egyházközségek számadásai minden egyháztól leküldettek a számvevőkhöz s a számvevőségi vizsgálat tegnap délután lett megtartva, jegyzőkönyve hozzánk beterjesztve, mely jelen gyűlésünk tárgyát fogja képezni.

Az egyházi épületek a legtöbb helyen jókarban vannak. Kivételt képeznek azonban Kenézlő, ahol a lelkészlakon az istálló rossz, Bodroghalász lelkész s tanító istállója javításra vár, valamint a kert kerítése is, Makkoshotykán a templom pusztulóban, Bodrogolasziban parochia igen elavúlt, valamint Olaszliszkán is. Szerencsen parochia elavúlt, templom tetőépítésre szorult, Monok parochiája építésre vár, Tiszakarádon a templom teteje rozoga, Lukán a templom düledező állapotban van, sürgősen javítandó, Őrösön a paplak rossz, Lácán a csűr javítandó, Taktaszadán a toronytető festendő, Taktaharkányban a tanító énekvezér lakása sürgősen látandó el új tetőzettel, Sajókesznyétenben a melléképületek javítandók, Berzéki egyházi épületek kivétel nélkül rossz karban vannak, Hernádkakon az összes egyházi épületek átalakítás s javításra várnak, Sóstófalván a tervezett építgetést a háború akasztotta meg, Újcsanáloson a lelkészlakra férne valami javítás, amely csekély kiadással keresztül volna vihető, Alsódobszán a templom fedélzete javítandó, Legyesbényén a lelkészlak jutott elhanyagolt állapotra, a Szomotor-vécsi egyházi épület a lelkészlak kivételével rom, miután itt az épületek javítása szinte új építkezés rengeteg kiadását vonná maga után, kívánatos volna, hogy az egyházi épületek valamelyes más alkalmasabb beltelken helyeztetnének el, ha ugyan a mostani parochiális hely tisztességes áron volna értékesíthető, Bodrogszentesen az egyházi épületeken is sok javítani való, Bacskában a szerencsétlen időben megkezdett templom építése félben maradt, az építető vállalkozó a közbe jött drágasági viszonyok miatt szerfeletti követeléssel áll elő, mely miatt egyház és vállalkozó között nagy per fejlődött ki, melynek lebonyolítására az egyház Dr. Lengyel László egyházmegyei ügyész urat kérte fel. Zemplénagárdon a rozoga iskola újrāépítése még foganatban sincs, Alsóbereckiben a paplak a mindnyájunk által ismert ódon állapotban van. Szeretjük hinni, hogy a várva-várt béke napjaiban elvégre

valahára ez is új életre kél. Különben az összes egyházi épületek teljes értékben biztosítva kezdik meg az új ciklust.

Kisebb-nagyobb földbirtoka majd minden egyháznak van. A legtöbb helyen bérletben, tehát kevés hasznót hajtó, csakis a szőlők kezeltetnek házilag. Pedig a házi kezelés volna kívánatos és üdvös a jövedelmezőség tekintetében. A bérletek mindenütt eléggé befolytak. E tekintetben egy egyházból sem érkezett hozzánk panasz. Néhány egyházban vannak bérházak is, ezek bérlete is befolyt.

Az egyházközségek összes a lelkész s tanítók használatában lévő ingatlanai az egyház nevében állanak s így telekkönyvezve.

A hivatalnokok évi fizetése mindenütt befolyt, kivéven azon pár egyházat, hol a lelkészek s tanítók a díjvelők szerinti természetbeli fizetéshez ragaszkodnak, de az egyház hívei egyenesen megtagadták s ragaszkodnak a rosszúl értelmeze konventi ármeghatározásához.

A belhivatalnokok vagy az egyházközség részére köteles szolgálmányok teljesítése alól a legtöbb egyházban törekednek a hívek magukat megváltani.

Nem minden egyházban van adókönyvecske. Pedig ennek behozatala s kötelezőve tétele kívánatos volna minden egyház kebelében.

Majd minden egyházközségnek van kisebb-nagyobb összegű tökepenze, alapítványa, hadikölcsön-kötvénye. Ezek a rendesebb helyeken takarékpénztárilag vagy a hívek között kamatoztatnak. Némely helyről panaszolják, hogy a kötvények nem helyesen kezeltetnek. Amennyiben a kölcsönvevők vagy jótállók, a váltók forogatói elhaltak vagy elpusztultak. Mindenestre kívánatos a biztosító papírok, kötvények, váltók revíziója, az egyház érdekeinek megóvása. Kívánatos ez irányban a szigorú körültekintés s vizsgálat, amelyre én a legközelebbi alkalommal is rámutattam s felhívtam az egyházlátogatóság figyelmét.

Több egyháznak van adósága bejelentés szerint 451,539. Legnagyobb részben az egyházkerület pénztáránál.

A legtöbb egyház elkészítette s megerősítés végett be is küldötte hozzám a folyó évi költségvetést.

Az egyházi pénztári fizetések nagyobb összegeknél a lelkész és gondnok együttes ulalványozására történnek, csak egy egyházból jött a jelentés, hogy a kiadások nincsenek minden tételnél nyugtákkal igazolva, ez alkalommal ismételten felkérem az egyházlátogatóságot, hogy tételről-tételre nézzék át az egyházi számadásokat s vizsgálják meg a helyesség szempontjából s egy tételt se ne fogadjanak el, amelyek elfogadható nyugtákkal igazolva nincsenek.

Majd mindenféle adó, lelkészi és tanítói nyugdíjintézeti s egyéb tartozások minden egyházban ki vannak fizetve, az illető pénztáraknak beküldve; csak itt-ott maradt még némi adóhátralék. Alsóbereckiben adóhátralék. Nagykövesden az országos nyugdíjintézet. Szomotoron ártér- és állami adó. Gesztelyen állami adó. Kakon állami adó. Gesztelyi birtoka után a taktaszadai egyház nem fizette ki állami adóját már két év óta, mert mint mondja, Gesztelyen sem adókiivetés sem adószedés nem volt. Indítványozom, hogy nevezett adóhátralékos egyházak kötelezettség terhe alatt szoríttassanak rá hátralékaik fizetésére.

Segélyben részesültek az elmúlt év folyamán Alsóberecki 7000 K tökesegély parochia építésre. Kistárkány 6000, Nagytárkány 5000, Ágcsernyő 600 K tökesegélyt nyert iskolák építésére. Legyesbénye 80 és 300 K-t adósság törlesztésre. Újcsanáros 100 K megyei segélyt lelkésztemetés költségeinek rekonpenzációja gyanánt. Sóstófalva 2000 K tökesegélyt iskola s imaház építésére. Hernádkak tökesegélyt építkezésre. Berzék 3000 K tökesegélyt építkezésre, amely még mindég tartalékban van elhelyezve. Taktaharkány 360 K-t iskolaépítésből származott adósságainak törlesztésére. Nagyrozvágy 15000 K tökesegélyt templomépítésre. Páczin 10000 K tökesegélyt amelyből régibb adósságait fizette ki. Taktakenéz 80 K megyei segélyt. Prügy tökesegélyt 1915 ben adósságainak törlesztésére. Mezőzombor még 1915-ben részesült tökesegélyben templom- s parochia-építésből származott adós-

ságainak csökkentésére. Tiszaladány 4000 K tökesegélyt építkezésre Tállya 2000 K tökesegélyt 7000 K lombard-kölcsön-törlesztésre. Kenézlő 4000 K tökesegélyt templom-építésre.

Perben az egyházak közül csak a kiskövesdi áll, mint alperes a sárospataki főiskolával. A per tárgya s annak állásáról egy szó említés sincs Bacsikai egyház a templom-építés félbenhagyása miatt perlekedik a vállalkozóval. A per Dr. Lengyel László ügyészünk kezében van. A cigándi egyház pere még mindég fennáll. Jarobovics mezőkövesdi bádogosmesterrel a per folyamata megakadt a háború okozta zavarok s Dr. Búza Barna ügyvéd közismert fog-sága miatt.

A nehéz idők súlya bénító hatással nehezedett az egyes egyházakra is s ennek következménye, hogy az építkezésnél csak az elkerülhetetlenekre szororitkozott, vagy hogy a megkezdett építkezés befejezést nyerjen. Az építkezési kiadások összege: Vajdácskán 420, Nagygéres 200, Zemplénagárd 157, Kistárkány 300, Nagytárkány 100, Ágcsernyő 200, Bacska 600 Királyhelmece 591, Alsódobsza 531, Újcsanáros 113·91, Hernádnémeti 4500·37, Sajóhidvég 270·71, Taktaszada 239·10, Csobaj orgonát vett 3000 K. Cigánd 3089·30, Ricse 1054·50, Nagyrozvágy 450, Pácin 69·55, Karcsa 239·31, Karos 324, Luka 46, Tiszakarád 556·94, Szerencs 190·40, Mezőzombor 450·60, Tiszaladány 158, Tállya 252·47, Bodrogolaszi 505, Sára 234·20, Vámosújfalu 180·70, Bodroghalász 982·02, Viss 166, Kenézlő 1025·97 Sárospatak 1500 K.

Egyházközségünk temetőire csak itt-ott fordítatik némi gond. Hát ez kizárólag a kegyelet dolga. Majd csak ezt is meghozza az idő.

A nagytiszteletű egyházmegyére a következő egyházak tettek felterjesztést: Hegedüs László hernádkaki lelkész panaszképen jelenti, hogy díjlevelében biztosított másfél hold kukorica földet Koczán Miklós úr vonakodik a lelkész s tanító használatára bocsátani, miután földeit bérbe adta. Székely Imre taktaharkányi lelkész s tanítók kéri az egyházmegyét bíróságilag intézkedni, hogy díjlevelében biztosított életnemű, fizetésök természetben

avagy folyó árban adassék ki. A presbitérium viszont azt kérelmezi, hogy az egyházmegye vonja vissza a múlt év tavaszán hozott 56. jegyzőkönyvi pontjának határozatát s lelkész az ártézi s belvívizezetési adók fizetésére köteleztessék s ezen kötelezettség pótlólag díjlevélbe is bevezetessék. Semjén panaszkodik, hogy az építkezések miatt nagy adósággal küzd, miért is nem képes magát segélyezés nélkül fentartani. Én úgy emlékszem rá, hogy az egyház a közelmúltban jelentékeny összegű segélyezésben részesült. Ugyancsak ily irányban emeli fel szavát a lukai egyház, ahol a templom volna javítandó. Folyamodjék az egyház lökesegegyért, szívesen megyünk segítségére.

Az egyházlátogatóság az általa tartatni szokott presbiteri gyűlésben felszokta tenni a kérdést, megvan-e a gyülekezet kebelében az áldásos béke szeretet és egyetértés? Szomorú jelenség, hogy erre nem minden egyház felelhet igennel, sőt a legyesbényei egyház, illetőleg a lelkész cinikusan be is valja: hogy nincs. Kérdezzük mi a háborúskodásnak s ki az oka? elvárjuk a feleletet, mert ahol béke nincs, nincs áldás sem. Ahonnan eltávozott a béke, szeretet és egyetértés: nyomon kíséri az átok és pusztulás. Ettől pedig kívánjuk megmenteni s megszabadítani minden egyházunkat.

Egyházközségeink iskolaügyeivel nem kívánok bővebben foglalkozni, amennyiben ez közelebről a tanügyi bizottság feladata leend.

A statisztikai adatokat a következőkben kívánom előterjeszteni: Egyházmegyénk gyülekezeteinek összes lélekszáma 54,625. Született a múlt évben, 963 amely egytől-egyig részesült a keresztelés áldásaiban. Elhalt s egyházzilag temettetett el 1099. Házasság kötött 269, amelyből tiszta 208, vegyes 61. A házasságkötések egytől-egyig részesültek egyházi megáldásban. A születendő gyermekek vallására vonatkozólag megegyezés történt 14 esetben; javunkra 11, kárunkra 3. Hozzánk áttért 2, tőlünk kitért szintén 2. Konfirmáltatott összesen 988 növendék. Az úrvacsorával élők száma volt a hat alkalommal 248,847.

Az egyházmegyei gyülekezetek pénztári forgalma volt

mint bevétel 537,035·52 K. Kiadás 477,559·38 K. Maradvány 59,476·14 K.

Az egyházmegye gyülekezeteinek tényleges vagyona értékelve, földekben 2.807,776 K, épületekben 2.602,430 K. Tőkepénzben 274,258·60 K. Alapítványokban 62.242·20 K. Alapokban 94,388·79 K. Ingóságokban 276,361·56 K. Hasznos jogokban 70,686 K.

Megjegyezni kívánom, hogy a sárospataki egyháznak temploma, tornya, úrasztali edényei, amelyek mint történeti műemlékek nagybecsűek, nincsenek pénzértékelve.

Egyházmegyénk gyülekezeteinek összesített adóssága tőkesegély tartozás 167,326 K. Törlesztéses kölcsön 134,303 K. Másnemű tartozás 157,910 57 K. Összes adóssága 459,539·57 K.

A nehéz idők dacára a buzgóság tüze is lobogott a hívek lelkében, minek bizonyosága az alanti adakozások: Isten dicsőségére befolyt 18,419·62 K. Templomépítésre 265 K. Iskolaépítésre 60 K. Orgonaépítésre 370·63 K. Egyházfentartási alapra 7842 K. Perselypénz 702·11 K. Konfirmándusok alapjára 18·32 K. Sírfentartásra 1500 K. Szeretetadomány s egyéb cimeken 1298·44 K.

A nemes lelkek kiapadhatatlan forrásából befolyt a múlt egyházi évben 31,176·16 K.

Építkezésekre és javításokra a lefolyt évben 23,438·96 K fordítottatott. E csekély összeg a múlt évekhez viszonyítva a jelen nehéz időkben leli magyarázatát.

Ennyit kívántam előterjeszteni az egyházlátogatóság kezei közt lévő jegyzőkönyvek alapján. Amelyek leginkább statisztikai jellegűek. A következő ügyekre azonban, mint amelyek elintézésre várnak, nem csak tudomás vételre felhívom a nagytiszteletű egyházmegye figyelmét.

A cigándi egyház több rendbeli adósságainak kifizetésére 10 osztályba való sorozással rendkívüli adót vetett ki, melynek jóváhagyását, az ideiglenes kölcsön felvételének engedélyezését, külön beadványaiban kéri az egyházmegyétől.

A semjéni egyházat az új iskola és paplak építése miatt mintegy 30,000 K adósság terheli s mint ilyen, kéri

az egyházmegyét, hogy bárminemű segélyre ajánlja. Az egyházmegye a jó igyekezetű egyház támogatásától nem zárkózik el.

A pácini egyház készséggel fizeti sárospataki főiskola fentartását célzó egy-egy korona kivetést. Kérlemzei azonban, hogy ezen reá rótt kötelezettségnek 3 év alatti beosztással tehessen eleget. Azt hiszem semmi nehézség.

Olaszliszkán a Szép Bénéjámintól által a lelkészi fizetés emelésére hagyományozott szőlőt, mit az egyház egyezségileg bírt 200 K bérért, a jelenlegi lelkész birtokába vett azon kötelezettséggel, hogy a szőlőnek hűségese gondviselője lesz. Azt folyton művelteti.

Vámosujfalu az elmúlt 10 éven át nem vette igénybe az államsegélyt, hogy megmeneküljön az előírt, rájuk nézve terhesebb adókulcs szerinti fizetéstől. Miután egyházlátogatóság belátta, hogy e téves felfogás egyáltalán nem szolgál az egyház gyarapodására, felhívja az egyháztanácsot, hogy az államsegély megnyeréséhez szükséges munkálatot a jelen év folyamán okvetlenül készítse el.

Bodroghalászon úgy a lelkész, mint az egyháztanács panaszt emelnek a tanítónő magatartása ellen, ki mestersegesen nevezte ki magát rendesen és állandóan megválasztott tanítónak. A kántori teendőket egy főiskolai növendékkel teljesíteti, ki ezen elvállalt kötelezettségének nemcsak hogy eleget nem tesz, hanem még előjogokat is követel magának. Nem kívánok ez ügygel részletesebben foglalkozni, de mindenesetre kívánatos volna, hogy ez az áldatlan állapot megszüntetnék annyival is inkább, miután e nő nincs előnyére az egyház iskolájának sem. Folytonos rá a panasz.

Vajdácskán az iskolai beiratkozási díjak már négy év óta nincsenek átszámolva az egyház gondnokának. De nincs is aztán iskolai könyvtára, legalább nincs egyetlen példány sem az elrendelt első típusból sem. Hiba van az egyház pénztáránál is. A kihelyezett tőkék kötvényeiről teljesen hiányoznak a jótálló kezesek. A tőkék tehát nincsenek teljesen biztosítva. Nem különben Alsóbereckiben is, hol oly kötvények is vannak, hol úgy a felvevő, mint a jótállók évekkel ezelőtt elhaltak. A kötvények megújítandók, kicserélendők.

Kis- és Nagytárkány. Ágcsernyőn 7000 K van kiosztva a hívek között. A kamatot nem fizetik rendszeresen, ma is 340 koronával vannak hátralékban. Egyházlátogatók elrendelik a kamathátralékok egy hó alatti behajtását, az eredményről leendő jelentést az esperesnél. Nem történt meg.

Kiskövesden nemcsak az 1916. évi, hanem még 1915 évről sincs meg a gondnoki számadás.

Lelkész a gondnok rossznak minősített számadását megsemmisíti, de segítségére lenni nem kíván. Egyházlátogatók kérik közgyűlést, fegyelmi büntetés terhe alatt kötelezze a lelkészt gondnoki számadások elkészítése s benyújtására.

Nagykövesd presbitériuma a hétköznapi istenítisztelet tartásának elrendelését kéri.

A gyülekezet beléletéből a szeretet, béke, egyetértés lelke teljesen kihalt. A lelkész s hívei közötti gyűlölség tetőfokát érte el, mely egymással szembe állítja az ifjú lelkészt, a templomot s vallását különben nagyon is szerető híveket.

A kiscsényi egyház s lelkész közötti szomorú állapottal a mai bíróság fog foglalkozni.

Bacsának valláserkölcsei élete minden tekintetben megfelelő. Anyagi dolgait azonban megzavarta a mai szerencsétlen időben kezdett templomépítés ügye, hol a vállalkozó 24.000 K perrel támadta meg az egyházat. Kötvényeivel sincs rendben.

Leleszen a gondnoki számadásban vannak némi szabálytalanságok. Az egyházlátogatóság ajánlja a számvevő úr kiküldését s a helyszínén megejtendő vizsgálatot s mindenek felett egy megbízható előkönyörgő-tanító oda helyezését

Bodrogmezőn az előkönyörgő-tanítónak neje még mindég római katolikus s e vallásban neveli gyermekeit is. Miután ez ellenkezik egyházi törvényeinkkel, figyelmeztetendő a tanító.

Szomotoron rom, rendetlenség, szükség, szegénység minden vonalon. Az ifjú s új lelkésszel várjuk az egyházi életnek is megifjodását, megújodását. Kitartás, bátorság a nagy akadályokkal szemben! Szívesen leszünk segítségére.

Láca kéri a tanítói díjlevél megváltoztatásának engedélyét olyformán, hogy a hatólfa helyett 16—16 K-t fizetnének. A látszólagos csonkúlást rekonpenzálnák 4 hold földdel.

Legyesbényén a presbitérium panaszt emel a lelkész önkényes eljárása ellen, ki az 1700 K adócsökkentési államsegélyt presbiteri, vagy közgyűlési határozat nélkül a saját termény-fizetésének folyó piaci ár szerinti kifizetésére fordítja; úgy, hogy abból semmi nem jut az egyház pénztárába vagy a tanítói fizetésbe. Miért is az egyház a tanítónak a múlt év utolsó negyedére 250 K összeggel adós maradt. Dacára, hogy pénzmaradványuk szépen van, a presbitérium megtiltotta, hogy a gondnok a tanítót kifizesse, ily módon akarván kényszeríteni a lelkészt arra, hogy az államsegélyből tanítónak is juttasson.

Szabó Ferenc és társai az ismert perből kifolyólag úti- és napidíj címen még mindég követelnek 96 koronát. Miután az ismert peres ügy delegált bíróság által intéztetett el, nevezettek követelése ott lett volna bejelentendő.

Ujcsanáloson néhai Bogárdi Dániel temetési költsége a gondnoki számadás bizonyossága szerint ki van fizetve. Az özvegy még mindég követeléssel áll elő a jelenlegi lelkéssel szemben. Az udvarra ültetett 3 szőlő-tőért 15 K-t, melyek már tíz évesnél idősebbek, továbbá 3—4 drb gyümölcsfa oltvány megtérítését, amelyek azonban ki vannak száradva. Nevezett özvegycet kétszer az egyházlátogatóság, harmadszor egy Ujcsanálosra kiküldött bizottság elibe rendeltém: egyszer sem jelent meg. Kérem őt elutasítani annyival is inkább, miután már bírósági eljárást is indított.

Kenézlőn adóhátralék 300 K, templom székpénz 500 K, ez utóbbit nem szorgalmazhatja az egyház, amennyiben a hátralékosok leginkább harctéren vannak.

Erdőhorvátiban van egy Farkas Ábrahám nevén álló pénzhagyomány, melynek kamatja végrendeletileg a tanító javadalmazására fordítandó. A hagyományozott összeg egy rokon Farkas által kezeltetik, ki a kamatot a tanítónak becsülettel kifizeti ugyan, de az egyház mint hagyományos semmi irattal sincs biztosítva s így ki van téve az elvezésnek is. E szabálytalan kezeléssel szemben minden

esetre szükséges az összeg törvényszerű biztosítása, mert a felelősség a fenhatóságot terheli.

Gaal Endre kötelessége teljesítésére hívandó fel. Ez esetből is kifolyólag arra hívja fel egyházlátogatóság az egyházmegyét, hogy az iskolák látogatását ez évben okvetlenül tartassa meg, mert ennek elmaradása a tanúgynek rovására esik.

Taktakenézen az iskolában még mindég a lelkes tanít, amelyen nincs valami nagy Istenáldás. A rendes tanítói állás szervezése elmaradhatlan, amely a község 8000 K segély ajánlatával valószínűleg megvalósulást nyer mihelyt vége szakad e rettenetes háborúnak.

Tiszaladányban a Sipos József által kezdett személyes torzsalkodás békés uton nyert elintézését; Sipos tanító panaszát visszavonta.

Tarcalon folytonos viszálykodás van Éles István lelkes és Károlyi Jánosné tanítóné között, amelyet az egyház látogatóságnak nagy fáradozás által sem sikerült megszüntetni.

Egyházmegyei közgyűlés a legnagyobb köszönettel fogadja a kebelbeli egyházak életének hű tükrét képező esperesi jelentést, azt egész terjedelmében kinyomatni és jegyzőkönyvébe felvételni rendeli, egyidejűleg éppen a tartalmas és építő hatású, esperesi jelentések nagy tanúságaira való tekintettel elhatározza, hogy azok, valamint a gyűlés tárgysorozata oly időben nyomattassanak ki, hogy a gyűlés előtt nyolc nappal az egyházközségeknek és gyűlés alkotó tagoknak elküldhetők legyenek.

6. Esperesi jelentés a múlt év történeti eseményei közül meghatóan újítja fel azt a rendkívüli gyászesetet, mely I. Ferenc József Ő császári és apostoli királyi Felseége elhunytával döntötte szomorúságba a nemzetet.

Egyházmegyei közgyűlésünk mély hálával és a nagyok emlékénel fennvirrasztó kegyelettel

jegyzi be fájdalmas veszteségei közé szembe-
tűnő isteni kegyelem által övezett, megpróbál-
tatások, bölcsesség, szeretet és fennkölt ural-
kodói erények által megszentelt dicsőséges
uralkodónknak a szörnyű világégésben bekövet-
kezett szomorú elhunytát, de egyszersmind örök
nyereségei sorába iktatja atyai nagy szívének
felülmúlhatatlan jóságát, melynek áldásait a
mindenható Isten református egyházunkra is ki-
terjesztette s annak békés fejlődését s megerő-
södését benne és általa előmozdította. Kinek
áldás volt élete, legyen áldott annak haló po-
rában is emlékezete!

7. Esperesi jelentésből a mindennapi élet szürke esemé-
nyei közül jövőbe is messze kiható fényvel ragyog ki Őfel-
sége IV. Károly dicsőségesen uralkodó királyunk trónralépté-
nek örvedetes ténye.

Egyházmegyei közgyűlésünk szeretettel,
bizalommal és uralkodása elé tekintő nagy re-
ményességgel üdvözlí Szent István koronájának
ifjú viselőjét, hódolatát a reformátusok törhetet-
len hazaszeretetével és hagyományos, őseitől
örökölt királyhűségével teszi le a magas trón
zsámolyához, királyi személyét és fenséges csa-
ládját imádságába foglalva kiáltja az ószövet-
ségi szent íróval: „*Éljen a király!*“

8. Esperesi jelentés meleg érzéssel, kegyeletes szavakkal
emlékezik meg egyházmegyénk lelkészi testülete egyik nyu-
galomba vonúlt tagjának, *Sarkadi Nagy Antal* volt kenézlii
lelkésznek, csendes elhunytáról.

Egyházmegyei közgyűlés az Úr hű és igaz
szolgájának kidöltét fájó részvétellel veszi tudom-
másúi, munkás életének emlékét jegyzőkönyvé-
ben megörökíteni határozta. Pihenjen békén a
baldog feltámadás reménysége alatt!

9. Esperesi jelentésből megállapítatván, hogy a berzéki egyház úrasztali készleteiből több tárgy hiányzik, aminek oka főként arra vezetendő vissza, hogy az Úrasztali készletek nem a lelkészlakon őriztetnek, hanem bárki által könnyen hozzáférhető helyen templomban tartatnak,

közgyűlésünk minden egyházra nézve kötelező erővel kimondja, hogy az úrasztali készletek nagyobb biztonság okáért mindenütt a lelkészlakon őriztessenek, egyidejűleg a berzéki úrasztali készletek hiánya tárgyában az egyház lelkésze által tett azon élőszóbeli kijelentés, hogy csak pár úrasztali kendő teljes elévüléséről van szó, megnyugvással veszi tudomásul.

10. Ugyancsak az esperesi jelentésből nyert megállapítást az a körülmény, hogy az adófizető egyháztagek nem minden egyházban láttatnak el adókönyvecskékkel.

Egyházmegyei közgyűlés felkéri esperest, hogy körlevélben hívja fel az összes egyházközségeket az egyházi adók befizetésének nyilvántartására szolgáló adókönyvecskék beszerzésére és az adófizetők részére történő kiszolgáltatására.

11. Esperesi jelentés alapján tárgyalatván Hegedüs László hernádkaki lelkész azon panasza, hogy Kóczán Miklós gesztelyi birtokostól az évi járandóságát képező másfél holdnyi tengeri földet használatra nem kapja meg, ami lelkész élőszóbeli felvilágosítása szerint azért van, mert nevezett birtokos földjeit bérbe adta és a bérleti szerződésben a lelkész jogát a bérlővel szemben elfelejtette biztosítani.

Közgyűlésünk elhatározta, hogy esperes által kéressék fel Kóczán Miklós a hernádkaki lelkész sérelmének orvoslására.

12. Esperesi jelentésből kitűnik, hogy a bodroghalászi presbitériumnak tanítónője, Móre Anna ellen többrendbeli panasza van, melyeket a lelkész élőszóval is felsorol.

Egyházmegyei közgyűlés felkéri esperest, hogy a panaszokat elnöki hatáskörben legyen szíves a békés elintézés útjára terelni.

13. Ugyancsak esperesi jelentésből megállapított, hogy az iskolai beiratási díjak, melyek pedig a népiskolai tanítói és ifjúsági könyvtár beszerzésére rendeltetvék, 4 évről nem folytak be a vajdácskai egyházközség pénztárába.

Egyházmegyei közgyűlés szigorú felelősség mellett útasítja a vajdácskai egyház presbitériumát, hogy az egyház pénztárába négy évről be nem fizetett 50 fillés beiratási díjakat az egyház pénztárába haladéktalanul vegye be s ennek megtörténtéről, valamint a népiskolai tanítói és ifjúsági könyvtár állományáról az esperesi hivatalhoz 15 nap alatt jelentést tegyen.

14. Esperesi jelentésnek az egyházközségek kihelyezett tőkepénzeinek kezeléséről szóló része megemlékezik ama sajnálatos tényről, hogy ezek a tőkék több egyházban nincsenek kellőképen biztosítva, úgyannyira, hogy adóslevelek gyanánt oly kötvények is szerepelnek, melyeken a készfizető kezések csak névlegesek, mert már régen elhaltak.

Egyházmegyei közgyűlés a magánosoknál kihelyezett egyházi tőkepénzek kezelését szabályozni kívánván, kimondja, hogy:

a) 500 K értékig a kihelyezett tőke a presbitérium által és annak felelősségére elfogadott, két nem érdekelt tanú előtt aláíró két jótálló készfizető kezessége által biztosítandó;

b) 500 K-án felüli tőke csak ingatlanra szóló, első helyen való bekebelezés mellett adható kölcsön és pedig földbirtoknál legfeljebb az ingatlan kétharmada értékéig; házbirtoknál pedig félértékig, bekebelezésre szóló el nem fogadható.

c) alapítványi tőke 500 koronán alúli ösz-

szegben is csak a b) pontban körülírt bekebelezés mellett kölcsönözhető ki.

d) bekebelezés által biztosítandó az 500 koronán alúli közpénztári tőke is, ha az adós a kamatot pontosan nem fizeti.

e) a presbitériumok és egyházlátogatóságok ellenőrzői tisztévé tételük az adóslevelek évenkénti alapos megvizsgálásának kötelessége abból a szempontból is, hogy az adóslevelek aláíróinak hitelképessége csorbíthatatlanul fennáll-e?

Ebből folyólag különösen felhívja egyházmegyei közgyűlés az egyházközségeket, hogy az oly kötvényeket, melyeknek aláírói közül valamelyik elhalt, az elhaltak, vagy hitelképes örökösével, vagy újabb hitelképes egyénnel, vagy egyénnel irassanak alá.

15. Esperesi jelentés kiemelni kívánja, hogy Legyesbényén az adócsökkentési segély nem folyt be az egyházközség pénztárába, mert azt az egyház lelkésze teljes összegében a maga kielégítésére foglalta le.

Egyházmegyei közgyűlés az ügy teljes megvilágítását az illetékes járási számvevőtől várván, felhívja a megyeszói járás számvevőjét, hogy az ügy érdembeli megvilágítása céljából a legyesbényei egyház számadását újból kívánja be s az adósegélyre nézve vizsgálatát az alakiságok szempontjából is szigorúan terjessze ki s tapasztalatairól őszi közgyűlésünkre jelentést tegyen. Ez ügy elintézéséig is azonban a lelkészeket az egyházi pénzek kezelésétől általában eltiltja, mert a lelkészeknek nem az egyházi vagyon kezelése, hanem a kezelés ellenőrzése egyházi törvényeinkben gyökerező kötelessége.

16. Az esperesi jelentés által észrevételezett erdőhorvátii alapítvány kezelése ügyében előszóval jelenti a lelkész, hogy a Farkas-féle 500 koronás alapítvány az erdőhorvátii egyház-

község kezelésébe nem adatott át s hogy az alapítványi tőke az alapító családja egyik tagjának, Farkas Ábrahámnak a kezelésében van.

Egyházmegyei közgyűlés felkéri Dr. Kérészy Sándor emei ügyészt ez alapítványi ügy beható megvizsgálására a lehetőség szerint az egyházközségi kezelésbe való átvétel előkészítésére s ez ügyben őszi közgyűlésünkhöz teendő jelentéssel.

17. Esperes jelentése végén lelkesen buzdít a kibocsátásra került VI. magyar hadikölcson kötvényeinek jegyzésére.

Egyházmegyei közgyűlés csatlakozik esperes lelkes felhívásához s az egyházak presbitériumainak, nemkülönben az egyházközségek tehetős tagjainak figyelmébe a hadikölcson jegyzésében való részvételt, mint a front mögött küzdők hazafiúi szent kötelességét, állampolgári nemes áldozatkészségükbe és meleg érdeklődésünkbe hathatósan ajánlja.

18. Egyházkerületi közgyűlésre őszi közgyűlésünkig tartó megbizatással kiküldetnek az elnökség mellett:

Lelkészi részről: Horváth János és Keresztury József papi tanácsbírák és Janka Károly papi főjegyző, mint rendes tagok; Bartha József papi tanácsbíró mint póttag.

Világi részről: id. Miklós Béla, Dr. Kovács Gábor, Sebeő Gyula világi tanácsbírák, mint rendes tagok; Dr. Kiss Sándor világi tanácsbíró, mint póttag.

19. Elnökség jelenti, hogy a bírósági ülés a közgyűlés tanácskozási helyén délután 3 órakkor fog megtartatni, melyre a bíróság tagjait s az érdekelteket ez úton is meghívja.

Tudomásúl szolgál.

20. Danyi József az egyházmegyei tanügyi bizottság lelkészi, Dr. Gulyás József pedig, mint az egyházmegye tanügyi bizottságának világi elnöke, kik múlt évi közgyűlés által ezen tisztükre elválasztattak, a hivatali esküt letévén s a lelkészi elnök világi elnöktársa nevében is szolgálatukat az egyházmegyei tanügy számára lelkesen felajánlván,

egyházmegyei gondnok tolmácsolása mellett a a közgyűlés által szívélyesen üdvözöltetvén, állásaikba beerősítettnek.

21. Esperes jelenti, hogy Kajdy Menyhért volt alsódob-szai, jelenleg alsómihályii lelkész, egyházmegyénkből távozóban meleg hangú levélben vett búcsút egyházmegyénktől, és soha el nem múló ragaszkodását és szeretetét megindító szavakban fejezte ki.

Egyházmegyei közgyűlés a testvér egyházmegyébe távozott lelkipásztort Isten áldásának hő kívánatával kíséri el új állomására s a szív teljességéből kívánja, hogy egyházmegyénkben 14 éven át hűséggel és buzgósággal betöltött rendes lelkészi munkakörét új egyházában is apostoli buzgalommal ékesítse.

22. Az 1916 évi tavaszi közgyűlés 19 sz. határozatára hivatkozással a szomotori egyház nevében Vitkay Bertalan lelkész felhatalmazást kér arra, hogy utólagos elszámolás kötelezettsége mellett 450—500 K erejéig a lelkészlakon a halaszthatatlan javítási munkálatokat eszközölhesse; — előzetes és részletes költségvetést az idő rövidsége miatt nem tud be-terjeszteni. Egyben hivatkozással ugyanazon közgyűlés 43 sz. határozatára — a jelzett célra 500 K segélyt kér.

Közgyűlés mérlegelve a kérelemben felhozott indokokat s támaszkodva az elodázhatatlan javítási munkálatokat illetőleg tett küldöttségi jelentésre, felhatalmazza a szomotori egyházat a lelkészlakon nélkülözhetetlen, a kérvényben felsorolt javítási munkálatoknak 500 K erejéig

utólagos elszámolás kötelezettsége mellett való eszközlésére. Egyben tekintettel az egyház szorult anyagi helyzetére a jelzett javítási munkálatok céljára a Szondy-Kenessey-alapítvány kamatai terhére a nevezett egyháznak 400 K segélyt szavaz meg s annak kifizetését a kamatoknak a felső hatóságok részéről való megküldeése után elrendeli.

Ugyanez ügyből kifolyólag — tekintettel arra, hogy a lelkészi javadalmat képező belsőség természeti fekvése igen kedvezőtlen, a rendes közlekedési útról nehezen hozzáférhető, viszont a gróf Szirmay-féle szomatori tagbirtokba oly módon szögellik bele, hogy annak mintegy kiegészítő részét képezi, míg tehát egy részről ezen belsőségnek alkalmasabb telekkel való elcserélése az egyháznak, a jelzett uradalom által való megvétele, másrésztől ezen uradalomnak állana érdekében — utasítja közgyűlés a szomatori egyházat, hogy a most jelzett cél érdekében szerezzen tájékozódást s amennyiben az keresztülvihetőnek bizonyúl, arra nézve a szükséges lépéseket tegye meg és javaslatát annak idején terjessze a közgyűlés elé.

23. Múlt évi őszi közgyűlés 3 sz. határozatával a papi aljegyzői állásra szavazatot nem adó nagykövesdi egyházat nemigazolás esetén a törvényes bírságban elmarasztalta. Az egyház lelkész által igazolta magát

Tudomásúl vétetik.

24. Múlt évi őszi közgyűlés 4 sz. határozatával felhívta Magda Anna gesztelyi tanítónőt, hogy az egyháza képviselőjével való kézfogás végrehajtása céljából tavaszi közgyűlésünkön jelenjen meg.

Közgyűlés szigorúan utasítja a felhívásnak eleget most nem tevő tanítónőt, hogy legközelebbi közgyűlésünk előtt okvetlenül jelenjen meg.

25. Múlt évi őszi közgyűlés 13 sz. határozatával utasította az egyházlátogatóságot, valamint a megyaszói járás számvevőjét: vizsgálják meg, hogy a legyesbényei presbytérium tagjai miért tagadták meg az 1916 évi költségvetés aláírását, illetőleg, hogy mi alapja van a presbytérium amaz indokolásának, hogy a költségvetés aláírását azért tagadták meg, mert a behivatalnokok fizetése túlmagasra, míg az egyház kezelésére fordítandó tételek túl alacsonyra lettek felvéve. Jelentés nem érkezett.

A járás számvevőjét újból felhívja közgyűlés a dolog megvizsgálására s jelentéstételre.

26. Múlt évi őszi közgyűlésünk 14 sz. határozatával utasította az őrsi egyház presbytériumát, hogy az iskola dologi szükségleteire kiutalt államsegély felvétele körül felmerült szabálytalan dolgot rendezze, az államsegélyt az egyház maga vegye fel, bevételei közé állítsa be s a tanítónak jogos igényeit törvényes formák mellett állapítsa meg. Az őrsi lelkész jelenti, hogy az utasításnak megfelelőleg az államsegélyt a múlt évben az egyház maga vette fel, s számadásába beállította, azonban a tanítóval a dolog még nem intéztetett el, mert még mindig hadban van.

Tudomásúl szolgál.

27. Múlt évi tavaszi közgyűlésünk 6. f) sz. határozatával a nagykövesdi egyház 5 évi számadásainak megvizsgálására bizottságot küldött ki, jelentésüket őszi közgyűlésre várván. A dolog azonban közbejött körülmények folytán függőben hagyatott. A járás számvevője jelenti, hogy a számadások 1915. év végéig rendben vannak.

Tudomásúl szolgál.

28. Múlt évi őszi közgyűlésünk 17. sz. határozatával újból felhívta a szomotori egyházat hátralékos ártér-adójának sürgős kifizetésére. Jelenti egyház, hogy ártér-adóját még mindidáig nem volt képes kifizetni, de rövid idő alatt kifizeti.

Nyilvántartatik.

29. Múlt évi őszi közgyűlésünk 18. sz. határozatával utasította a karosi egyházat, hogy az iskolaépítésből

eredő adósság egy részének kifizetésére szolgáló rendkívüli adó kivétési tervezetét, presbyterium és egyházközségi közgyűlés által elfogadva jelen közgyűlésünkre terjessze be. Lelkész jelenti, hogy a hívek önkéntes adakozás útján fizették ki a szóbanforgó adósságot.

Örvendetes tudomásul szolgál.

30. Múlt évi őszi közgyűlésünk az erdőhorvátii faiskola-ügyet, miután az egyházmegyei ügyész elhalálozása miatt még nem intéztetett el, tovább is nyilvántartani határozta. Jelen közgyűlésünkre sem lévén elintézhető,

továbbra is nyilvántartásban hagyatik.

31. Múlt évi tavaszi közgyűlés 29. sz. határozatával „mégegyszer és utoljára“ utasította a kiscigéresi egyház lelkészét, hogy az 1914. és 1915. évi gondnoki számadásokat nyugtával együtt a járási számvevőhöz azonnal küldje be; felhívta a járási számvevőt, hogy jelentse az esperesi hivatalnak, hogy a kiscigéresi egyház lelkésze és gondnoka ezen utolsó felhívásnak eleget tettek-e? S az esetre, ha ez az utasítás is sikertelen lenne, esperes urat felkérte a közgyűlés a fegyelmi eljárás megindítására. A járás számvevője múlt őszi közgyűlésünkön jelentette, hogy a számadások rövid idővel azelőtt beküldettek, de még nem volt ideje azok átvizsgálására. Erre a közgyűlés utasította számvevőt, hogy a számadások átvizsgálása után jelentését az esperesi hivatalhoz azonnal terjessze be. — Számvevő a számadásokat átvizsgálta s jelenti, hogy azok rendben vannak.

Tudomásul szolgál.

32. Múlt évi őszi közgyűlés 26. sz. jkvi. pontjában, miután a Czech András legyesbényei lelkész fegyelmi ügyében Szabó István és társai legyesbényei lakosok felmerült költségei máig sem voltak megállapíthatók — mert az iratok az egyházkerületnél vannak, az ügyet továbbra is nyilvántartani határozta. Az iratok máig sem lévén beszerezhetők.

Egyházmegyei közgyűlés az ügyet továbbra is nyilvántartani határozza.

33. Múlt évi őszi közgyűlés 29. sz. határozatára való hivatkozással jelenti a sajókesznyéteni egyház lelkesze, hogy Onga János és neje helyesbítésre szoruló alapítóleveleiket máig sem terjesztették fel.

Egyházmegyei közgyűlés az alapítólevél felett napirendre tér.

34. Múlt évi őszi közgyűlés 33. sz. határozatával utasította a lácai lelkeszt, hogy elmaradott számadását postafordultával a járás számvevőjéhez beküldje. Számvevő jelenti, hogy a számadás rendben van.

Tudomásúl szolgál.

35. Az 1914. őszi egyházmegyei közgyűlés 19, 29, az 1915. tavaszi közgyűlés 30. s az 1915. őszi közgyűlés 34. és 39. sz. alatti ügyeiben a háborús viszonyok elháríthatatlan akadályai miatt előterjesztések nem tétettek.

Ez ügyek továbbra is nyilvántartásban maradnak.

36. A sajhídvégi egyház a múlt évi őszi közgyűlésre panaszlevelet adott be, amelyben a községi előljáróságot több rendbeli visszaéléssel vádolta a hátralékos egyházi adó behajtásánál. Közgyűlésünk a rendelkezésére álló iratokból nem látván tisztán a helyzetet az ügyiratokat több „felsorolt szempont szerinti felderítés és kiegészítés végett azzal adta vissza a sajhídvégi egyház bresbyteriumának, hogy az ily kiegészítéssel ellátott ügyet tavaszi közgyűlésünkre terjessze fel.“ Az egyház azonban az ügyet nem terjesztette fel. A lelkesz mindössze csak annyit jelent, hogy a hátralékot hatósági beavatkozás nélkül beszedte.

Egyházmegyei közgyűlés, miután úgy látszik a sajhídvégi egyház vádjai a komoly alapot nélkülözték, azoktól maga az egyház is elállott, a panaszlevél felett napirendre tér.

37. Múlt évi őszi közgyűlésünk elutasította a bodrogkeresztúri egyház ama kérelmét, hogy a tarcali egyház birtokában lévő urvacsorai kelyhet, melynek felírásából az tűnik ki, hogy az annak idején a bodrogkeresztúri egyház részére ajándékozott, az egyházmegye adassa vissza nevezett egyháznak s azt tanácsolta: intézzen kérvényt a tarcali egyházhoz az esperesi hivatal útján s arra nézve kérjen felvilágosítást: hogyan került a szóbanforgó kehely a tarcali egyház tulajdonába?

A tarcali egyház a beadott kérvényre azzal válaszolt, hogy miután a szóbanlevő kehely 50–60 év előtti leltáraiban, mint a bodrogkeresztúri egyháztól megvett úrasztali kehely szerepel, azt értékének megtérítése nélkül nem hajlandó visszaadni.

Egyházmegyei közgyűlés, miután jogkörén kívül esik, hogy e vitásügyet érdemileg elbírálja, a kérdés felett napirendre tér.

38. Múlt évi őszi közgyűlés papi főjegyzőt felhívta, hogy az egyházlátogatóság részére gondoskodjék egy megfelelő táblázatos kimutatás nyomtatásáról, amely az 1916. évi tavaszi egyh. ker. közgyűlés 20 sz. határozata által az egyes egyházaknál végzett belmissiói munkára vonatkozólag felteendő 5 kérdőpontra megfelelő rovatokat tartalmazza. Papi főjegyző a rovatos ívet elkészítette s az az egyházlátogatóság által már használatba is vétetett.

Tudomásúl szolgál.

39. Az egyházmegye segélyosztó-bizottsága 1916. decz. 14-én tartott üléséből kéri a nt. egyházmegyei közgyűlést: határozza meg, hogy a lelkészek által vállalt 30, illetőleg 15 K-ás járulékokból kik részesítendőek segélyben? Csak a régi lelkész-özvegyek-é, akik az orsz. lelk. nyugdíjintézetnek nem tagjai, vagy pedig a nyugdíjas lelkész-özvegyek is?

Egyházmegyei közgyűlés tekintet nélkül arra, hogy az orsz. lelk. nyugdíjintézetnek tagja-e valamely özvegy, vagy nem: az arra legjobban reászorulóknak között kívánja ezt a rendkívüli segélyt szétosztatni.

40. Múlt évi tavaszi közgyűlés 18. sz. határozatával egyházkerületünk a reformáció négyszázados évfordulóját nagyobb szabású alkotásokkal kívánja megünnepelni; az egyes egyházközségeket az évforduló méltó megünneplésére felhívja.

Egyházmegyei közgyűlés a nagy évfordulót a maga részéről is méltóképen kívánja megünnepelni s ama módozatok megállapítása céljából, hogy miként áldozzon egyházmegyénk a nagy idők nagy emlékének, az egyházmegyei elnökség vezetése alatt egy bizottságot küld ki, melynek tagjai lesznek: Hézsér Emil, Keresztúry József papi-, Sebeő Gyula, dr. Kiss Sándor világi tanácsbírák; Danyi József és Dr. Gulyás József tanügyi bizottsági elnökök, Gagyí Károly és Matusz Mihály egyházmegyei tanító-képviselők és Janka Károly egyházmegyei papi főjegyző. A bizottság az ügy teljes előkészítésével megbíztatik.

41. Egyházkerületünk 1915. évi őszi közgyűlésének 33. és 1916. évi tavaszi közgyűlésének 20. sz. jkvi határozatával felhívja az egyházmegyéket, hogy az egyházakban végzett belmissiói tevékenységről az egyházlátogatás által beszerzett adatok alapján minden éven a tavaszi egyházkerületi gyűlésre az előadó egyházmegyei jegyző által készített táblázatos kimutatáson részletes jelentést küldjenek. Az egyházlátogatóság által a kinyomatott kérdőpontok alapján vett feleletekből ezen táblázatos kimutatás összeállított, de minden tekintetben kifogástalan hű képet a végzett belmissiói munkáról nyerni nem lehet, mert az egyházlátogatók, különösen a tállyai járásból az iratterjesztésre nézve csak általános feleleteket adtak és közelebbről nem jelölték meg, hogy minő vallásos iratok és valláserkölcsei olvasmányok terjesztetnek, számbeli adatokat pedig ezekre nézve alig néhány egyházközségből szolgáltatott. Megállapítható a táblázatos kimutatásból, hogy van: 4 ifjúsági, 2 nő-, 1 leányegylet, 2 olvasókör, ezekből az egyesületekből jelenleg is működik 5, a háború miatt szünetel 4. Van 40 férfikar, 1 vegyeskar, összesen 41 énekkar s ezek közül működik 10, szünetel a háború miatt 31. Alakulóban van

ezezen kívül 1 énekhar Lukán. Az ifjak vasárnapi oktatása 25 egyházban gyakoroltatik. Vallásos felolvasások tartattak 24 egyházközségben, 2 egyházban, Erdőbényén és Lukán vetített képek mellett; szünetelnek a háboru alatt a felolvasások 10 helyen. A konfirmandusok emléklappal, bibliával, alkalmi emlékkönyvvel, majd minden egyházban elláttatnak. Van az egyházmegye területén 20 fogyasztási, 26 hitel-, 2 állatbiztosító-szövetkezet, 2 gazdakör.

Egyházmegyei közgyűlés felhívja az egyházlátogatókat, hogy jövőre a szabatosan körvonalozott kérdőpontokra részletes és kimerítő, a lehetőséghez képest számbeli adatokkal is megvilágított felelete et kérjenek és vezessenek a táblázatba; hogy a főt. egyházkerületre tisztán áttekinthető, hű képet lehessen felterjeszteni a belmissiói tevékenységről. A táblázatos kimutatás ezuttal birálatos észrevétel nélkül terjesztetik fel.

42. Egyházkerületünk múlt évi őszi közgyűlés 6 k. jkvi határozatával felhívja az egyházkerület kebelében levő anya, társ- és leány egyházközségeket, hogy lélekszám szerint 1 koronás egyszersmindenkori járulék kivetése, illetőleg felajánlása mellett álljanak be a sárospataki főiskola fenntartásának s múltjához méltó jövendőjének tényleges szolgálatáb, az egyházmegyéket is felkéri a nagy feladathoz illő jótékonyságra.

Egyházmegyei közgyűlés felhívja a kebelbeli anya, társ- és leány egyházközségeket, hogy a lélekszám szerint kiszámítandó 1 koronás járulék összegére igyekezzenek a maguk hatáskörében mielőbb fedezetet lalálni, a főt. egyházkerület pedig felkéri, hogy az egyházközségeknek adjon alkalmat és lehetőséget arra, hogy a sok gyülekezetre nézve jelentékeny összeget 5 év alatt fizethessék be.

Egyházmegyénk a maga részéről öt év alatt befizetendő összesen 1000, azaz egy ezer koronát ajánl fel saját pénztárából a sárospataki főiskola fejlesztésére.

43. Egyházkerületünk múlt évi őszi közgyűlés 9. sz. jkvi. határozatával ismételen felhívja egyházmegyénket is, hogy a miskolci felsőbb leányiskola segélyezése céljából útasítsa az egyházközségeket arra, hogy e célra a supplicationális váltságnak megfelelő összeget már a folyó évtől vegyék fel költségvetésükbe, miután ez az összeg az adósegély revíziója alkalmával úgy is megtérítettik.

Egyházmegyei közgyűlés utasítja a kebelbeli egyházközségeket, hogy a supplicationális váltságnak megfelelő összeget a miskolci felsőbb leányiskola segélyezésére vegyék fel költségvetésükbe, mivel pedig folyó évi költségvetésük már elkészített sőt megerősített. A jelen éven ezen új szükségletet vagy az előre nem látható kiadások céljára megállapított összegből fedezzék, vagy pedig annak fedezetéről pótköltségvetés által gondoskodjanak.

44. Egyházkerületünk múlt évi őszi közgyűlés 52 sz. jkvi. pontjában szigorúan utasítja az egyházmegyéket, hogy a népiskolai tanügyi bizottságának általa határozattá emelt 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. számú határozati javaslatait mind maguk pontosan betartsák, mind a legszigorúbban betartassák.

Egyházmegyei közgyűlésünk utasítja ennél fogva az egyházközségeket, hogy

a) Az iskoláztatásra kiváló gondot fordítsanak, népiskoláikban a VI. osztályt állítsák fel és a tömeges osztályisméltetéssel ne zárják el útját a VI. osztály kifejlesztésének. Tartoznak evégből az iskolaszéki elnökök minden tanév végével megállapítani, hogy a növendékek hány százaléka utasított osztály ismétlésre s ahol a százalék 4-nél több, tartoznak a tanítótól részletesen megindokolt jelentést bekérni és azt saját észrevételük kíséretében az egyházmegyei tanügyi bizottságnak minden év június hó utolsó napjáig betérjeszteni.

b) Felhívja az iskolai körlátogatókat, hogy

az iskolákat a háború nehézségei ellenére is vizsgálják meg, osztálzozzák, ezen látogatásuk alkalmával állapítsák meg, hogy a tankötelesek létszámának megfelelő-e valamelyik iskola, hogy a tanítói és ifjúsági könyvtár be van-e minden iskolában szereve s ugyanakkor állítsák össze a hadbavonult tanítók névsorát, megjelölve, ki a fogoly, ki halt hősi halált, ki lett rokkant? A nem felekezetünkhöz tartozó népiskolákban tanító hitoktatókat útasítja egyházmegyénk, hogy az egyházkerület által elfogadott tanterv és könyvekből tanítsanak s az ott kijelölt tananyagot hajtsák keresztül. Ez iskolaügyi intézkedésekkel kapcsolatban kimondja egyházmegyénk, hogy kebelbeli népiskoláinkban a IV. V. VI. osztályok tanévvégi vizsgálatát június hó 3-nál, az I. II. III. osztályoké pedig június hó 15-nél előbb meg nem tartható.

45. Egyházkerületünk múlt évi őszi közgyűlés 53a—52b pontok alatt hozott jegyzőkönyvi határozatával utasítja az egyházmegyéket, hogy a népiskolákra vonatkozó statisztikai adatokat az egyházkerület által kibocsátandó új űrlapon állítassák ki az iskolai körlátogatóságok által s az űrlapok hibátlan kitöltésére a legnagyobb gondot fordítsák.

Egyházmegyei közgyűlésünk szigorúan nta-sítja az iskolai körlátogatóságokat, hogy a főt. egyházkerület ezen rendelkezéseinek mindenben pontosan megfeleljenek.

46. Egyházkerületünk múlt évi őszi közgyűlés 55 sz. jkvi. határozatával a népiskolák VI. osztályúvá fejlesztése tárgyában hozott intézkedéseinek érvényt szerezni kívánván kimondja hogy ahol a népiskola VI. osztálya a működő tanító és iskolaszéki elnök mulasztása és nemtörődömsége miatt nem állítható fel, az ily mulasztást elkövetők ellen a mulasztás mérvéhez képest fog eljárni s ha kell, a fegyelmi eljárást is megindíthatja ellenük; ott pedig, ahol a VI. osztály azért nem állítható be, mert a polgári hatóság a mulasztások megatlá-

sára semmit sem tesz, az egyházkerületre is felterjesztendő jelentést kíván az egyházmegyei iskolalátogatóság részéről a polgári előjáróság illetően mulasztásáról. Felhívja egyidejűleg az iskolaszékek figyelmét, hogy társadalmi úton a népiskolával kapcsolatos humanitárius intézményeket igyekezzenek létesíteni.

Egyházmegyei közgyűlésünk felkéri az esperest, hogy ezen nagy horderejű intézkedésekre körlevélileg is hívja fel az érdekeltek figyelmét; az iskolaszékeket pedig felhívja, hogy társadalmi úton oly emberbaráti intézmények létesítéséről gondoskodjanak, amelyek lehetővé teszik, hogy a legszegényebb szülő gyermekének se legyen tankönyvek, vagy ruházati cikkek hiánya miatt a népiskola VI. osztályának elvégzésében akadály.

47. Egyházkerületünk múlt évi őszi közgyűlés 92 sz. jkvi. határozatával véleményt kér az egyházmegyéktől azon indítványról, melylyel az abauji egyházmegye a sublegatusi intézmény eltörlését hozta javaslatba azon indokolással, hogy ez az intézmény ma már tarthatatlan és önérzetet sértő.

Egyházmegyei közgyűlésünk, a sublegatusi intézményt fenntartandónak ítéli, mert az egyfelől a szegény tanulók anyagi gyámolítását szolgálja, másfelől őket a társadalmi életben való forgolódásra szoktatja, neveli, mindenképp pedig népünk széles rétegei körében a főiskolával való kapcsolatot erősbbíti.

48. Egyházkerületünk múlt évi őszi közgyűlés 98 sz. jkvi. határozatával véleményadás végett leteszi az ungi egyházmegye felterjesztésére a Kálvin-szövetség azon indítványát, hogy a reformáció 400-ados évfordulójával kapcsolatban alkossa meg egyetemes egyházunk: „Az egyházi hivatalnokok betegsegélyző Egyesületét. Maga a Kálvin szövetség megküldte tárgyalás végett a betegsegélyző intézmény alapelveinek a beérkezett vélemények alapján elkészített tervezetét s tekintettel arra, hogy egyetemes egyházunk elnöksége az egyházi hiva-

talnokok betegsegélyző intézményének kérdését is felvette a zsinati tárgyak közzé, kéri a tervezet tárgyalását, a hozott határozatok és módosító indítványok közlését.

Egyházmegyénk örömmel üdvözli azt a mozgalmat, mely az egyházi hivatalnokok betegsegélyző intézménye útján a lelkészek, tanárok és tanítók nagy horderejű szociális igényét kívánja kielégíteni s a maga részéről a tervbe vett intézmény megvalósítását komoly szükségletnek nyilvánítja, a szervezendő betegsegélyző intézménynek a „Kálvin-szövetség“ által megküldött tervezetét alapvető munkálat gyanánt elfogadja.

49. Olvastatott az egyházmegyei missiói bizottságnak Sárospatakon, 1917. évi május hó 15 én tartott ülésében felvett jegyzőkönyve, amint következik: Jegyzőkönyv. Felvételt az alsózempléni ref. egyházmegye missiói bizottságának Sárospatakon, 1917. évi május hó 15. napján tartott ülésében. Jelen voltak Bálint Dezső esperes elnöklete alatt az egyházmegyei missiói bizottság tagjai közül: Meczner Béla emei. gondnok, id. Miklós Béla és Janka Károly emei. papi főjegyző, mint missiói előadó.

Elnöklő esperes szívélyesen üdvözölve a missió bizottság tagjait, a gyűlést megnyitja s felhívja lelkészi főjegyzőt, mint az egyházmegye missiói bizottságának előadóját, hogy jelentését tegye meg.

Missiói előadó egész terjedelmében felolvassa a bacskai és bodrogszentesi missiói egyházak 1916. évi állapotáról szóló, a missiói körök lelkészei által beadott jelentések alapján összeállított összesítő jelentését.

Emei. missiói bizottság az előadó megnyugtató jelentését tudomásul veszi s annak alapján javasolja az egyházmegyei közgyűlésnek, hogy:

a) Utasítsa a bacskai kör lelkészét, hogy a konfirmáció oktatására több időt és nagyobb gondot fordítson.

b) Hívja fel mindakét missiói kör lelkészét, hogy a vagyonleltár másolatát mellékeljék be jövőre legalább is a vagyonleltár végösszegének s a megelőző évi adatok vég-

összegének feltüntetésével, hogy így a változások az egyes tételekre nézve megállapíthatók legyenek; továbbá, hogy addig is míg a rovatos kimutatás egyházhatósági elintézést nyer, azon évi megerősített költségvetésük másolatát mellékeljék jelentésükhöz, amelyik évről jelentésük szól.

c) Utasítsassék a bacskai lelkész, hogy a templomépítésből folyólag a vállalkozó által az egyház ellen indított per állásáról és fejleményeiről az esperesi hivatalt időről-időre értesítse.

d) A missiók vallásos iratokkal való ellátására megállapított egyházmegyei segély 20 koronáról 40 koronára emeltessek fel.

e) A bacskai missiói segély elégtelenségén, valamint a bodrogszentesi lelkész rendes fizetésébe a miniszterium által most már véglegesen beszámított missiói segély ügyének azon tarthatatlanságán, hogy a lelkész saját fizetését költse el missiói szolgálatára, akként segítessék, hogy utasítsassanak, mind a bacskai, mind a bodrogszentesi egyházak, hogy előbbi a hiányzó fuvardíjra szükséges 200 koronát, utóbbi a rendes lelkészi fizetésébe betudott missiói segélyének megfelelő összeget, 400 koronát évi rendes költségvetésükbe missiói lelkészeik fuvar- és napi-díja címén vegyenek fel és ezen szükségleteiket az adósegély revizója alkalmával biztosítsák.

f) A bacskai missiói lelkész utasíttatik, hogy munkásságáról kimerítő és pontos naplót vezessen és azt a jövő évi jelentéséhez mellékelje.

Több tárgy nem lévén elnöklő esperes a gyűlést bezárja. Kelt mint fent stb.

Egyházmegyei közgyűlés a missiói bizottság jegyzőkönyvéből és missiói előadó ismertetéséből meggyőződven arról, hogy a vallás-örkölcsi és hitélet úgy bacskai, mint a bodrogszentesi körben a legnagyobb mértékben örvendetes és megnyugtató jelenségeket mutat fel, hogy buzgóság, hithűség és áldozatkészség ékesítik híveink életét, a missiókról szóló jelentéseket tudomásul veszi, a beterjesztett határozati javaslatokat oly értelemben fogadja el, hogy azok közül a missiói segélyre vonatkozó pontot különösen ajánlja a főt. egyházkerület kegyes

támogatásába, mint amelynek az Egyetem Konvent által való elfogadásával a missiói segélyek elégtelenségének régóta vajúdó kérdése megnyugvást keltően elintézését nyerhetne.

50. Számvevőszék beterjeszti az egyházmegyei pénztár és dékáni számadás megvizsgálása, valamint a járási számvévők jelentései alapján az egyházak 1916 ik évi számadásainak felülvizsgálata és megerősítése tárgyában felvett s alább egész terjedelmében olvasható jegyzőkönyvet :

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon az alsózempléni egyházmegye számvevőszékének 1917. május 14-én tartott ülésében.

Jelen vannak: Bálint Dezső esperes elnöklete alatt: Zitás Bertalan egyházmegyei pénztárnok és dékán, Hézsér Emil, Bartha József, Keresztúry József, Gecse Lajos, Janka Károly járási számvévők. Jegyző Gecse Lajos.

1. Számvevőszék megvizsgálta az egyházmegyei pénztárnok és dékán 1916. évi számadásait, mindkettőt kifogástalanul, teljes rendben vezetettnek találta s a pénztáros részére teljes elismerésének kifejezése mellett a jelzett évről felmentés iránt tesz javaslatot közgyűlésnek

1. Pénztárnok számadása szerint :

Közpénztári bevétel	---	---	---	---	---	11185·91
„ kiadás	---	---	---	---	---	10512·28
Közpénztári maradvány	---	---	---	---	---	673·63
I. Közpénztár a) kihelyezett tőke	---	---	---	---	---	7400·—
b) pénztári maradvány	---	---	---	---	---	673·63
c) kamathátrálék	---	---	---	---	---	55·93
II. Miklós Béla-alap a) kihelyezett tőke	---	---	---	---	---	1986·13
b) készp., mint maradv.	---	---	---	---	---	18·—
III. Meczner Béla-alap a) kihelyezett tőke	---	---	---	---	---	389·21
b) készp., mint maradv.	---	---	---	---	---	17·11
IV. Bélteky—Kis-alap a) kihelyezett tőke	---	---	---	---	---	73·83
b) készp., mint maradv.	---	---	---	---	---	244·72
V. Gortvay-alap. Kihelyezett tőke	---	---	---	---	---	644·50
VI. Dr. Kérészy Sándor-alap. Kihelyezett tőke	---	---	---	---	---	40·—
						Összesen --- 11543·06

} 318·55

Teher:

1. A tiszáninneri ref. egyházkerületnek felsőbb leányiskolájára tett adomány	2000.—
2. „Kálvineum“-ra a még be nem fizetett összeg	600.—
Összesen	2600.—

2. Dékáni számadás szerint.

a) Egyházkerületi járulékok és pedig:

	1915-ik év	1916-ik év
Közigazgatási perselypénzváltáság címen bevétel, kiadás	515·39	515·39
Közhirdetés címen bevétel, kiadás	123·40	170·05
Egyházkerületi papi özv.-árvagyámint. tagdíj	736.—	678.—
Egyh.-ker. papi özv.-árvagyámint.-re hirdetésből	28 60	39·40
Tűzkárbiztosítási díj	4464·14	6275·40
Szükszkölködők tára részére	70·95	80·75
Egyházkerületi jegyzőkönyvekért	384 —	620.—
Felsőbb leányiskolának Miskolcra	58·20	101.—
Lelkészi könyvtár	620.—	620.—
Bevétel, kiadás összesen	7000·68	9099·99

b) Főiskolai járulékok és pedig:

Sárospataki főiskolának hirdetésből bevétel, kiadás	17·90	29·40
Sárospataki tápintézetnek bevétel, kiadás	23·60	36 60
Főiskolai épületek fenntartása	65·95	75·75
Supplicatio váltáság	720.—	720.—
Bevétel, kiadás összesen	827·45	861·75

Egyházkerületi és főiskolai járulékok összege		
bevétel, kiadás	7828 13	9961·74
Maradvány	—	—

A papi és tanítói özvegyek, árvák és szükszkölködők részére átvétetett a kerületi pénztártól és ki is adatott és pedig:

1915. május 1-től 1916. május 1-ig ... = 5225·95 K.

1916. május 1-től 1917. május 1-ig ... = 5969·42 K.

2. Elnök felszólítja az egyes járások számvevőit, hogy jelentéseiket adják elő. Számvevőszék a jelentések nyomán az egyházak számadásairól a következő észrevételeit terjeszti a közgyűlés elé:

Sárospataki járás. Számvevő: Bartha József vissi lelkész.

Az 1916-ik évi őszi egyházmegyei közgyűlés 66. jkvi pontja azon

határozatának, hogy az egyházak számadásaikhoz ugyanazon évi költségeloirányzatot mellékeljék, nem tettek eleget a következő egyházak: Tolcsva, Bodroghalász, Makkoshotyka. Ugyanazon gyűlés ugyanazon jkvi pontja azon határozatának, hogy a számadások elkészítésénél az adósegélyt élvező egyházak a részükre kiadott normál-költségvetés formájára legyenek figyelemmel, nem tettek eleget a következő egyházak: Tolcsva, Tokaj, Bodrogkeresztúr, Bodrogsára, Vámosújfalú, Bodrogzsadány, Bodrogolaszi és Sima.

Utasítatnak a fent jelzett egyházak lelkészei és gondnokai, hogy a felsőbb hatóság rendeleteinek jövőben a legnagyobb pontossággal tegyenek eleget.

Sárospatak, Erdőhorváti, Viss, Tokaj, Makkoshotyka, Erdőbénye, Vámosújfalú, Bodrogsára

számadása rendben van.

Kenézlőn a bevételi rovat 24-ik tétele alatt ez a beírás: „Forgótöke áthozva 32'44 fillér“ zavart okoz a számadásban.

Utasítatik egyház lelkésze és gondnoka, hogy a legközelebbi egyházlátogatóság előtt ezt a bevételi tételt igazolja.

Tolcsván a Sári Pál hagyatéki ügyében egy kérvény elkészítéséért a 23. és 27. sz. nyugta ugyanazon összegről, 5'07 fillérről szól és pedig az egyik 1916. febr. 6-án, a másik 1917. év január 15-én lett kiállítva.

Utasítatik egyház gondnoka, hogy a jövő évi egyházlátogatóság előtt ezt az ügyet tisztázza.

Bodrogkeresztúr számadása rendben van, de a Hubay-féle tartozás miatt az egyházat ért kár nagyságáról a számadás semmiféle tájékoztatást nem nyújt.

Utasítatik lelkész ismételten, hogy a Hubay-féle tartozást a lehető legnagyobb pontossággal írja össze s mutassa ki mennyit fizetett vissza, mennyi maradt hátrálékban, kimutatását ősi e. m.

gyűlésre terjessze be, hogy egyházmegyei hatóság legalább ez úton legyen tájékozva az egyházat ért veszteségről s esetleg a szükségszerű intézkedések megtételéről gondoskodhassék.

Erdőhorváti tőkepénzek táblás kimutatását nem készített, holt a gondnoki számadás bevételei között kamatok is szerepelnek.

Utasítatik, hogy jövőre tőkepénzek táblás kimutatását is csatolja számadásához.

Bodrogsára számadásából az tűnik ki, hogy sem egyházi adót nem fizetnek, sem beiratási díjat nem szednek.

A legszigorúbban, anyagi felelősség mellett utasítatik az egyház előjárósága, hogy törvényszerinti adózást léptessen életbe, beiratási díjat szedessen, mert ha a szabálytalan eljárás miatt az adósegély megvonatnék az egyháztól, az anyagi kár megtérítése a törvény ellen szegülők terhe leend.

Bodroghalász számadásában a 12-ik kiadási sorszám alatt feltüntetett 966·74 fillérből 51·50 fillér nincs nyugtával igazolva.

Utasítatik, hogy 30 nap alatt járási számvondához jelentést tegyen a nyugta nélküli öszszegről.

Olaszliszka. A 25, 26, 30, 34, 35, 40, 41, 44. bevételi tételekről ellennyugtákat nem adott. A 29-ik számú kiadási tétel alatt a nyugta szerint nem 2000 korona lett törlesztve, hanem 1939 K. Kamathátrálék 174·20 fill.

Utasítatik, hogy jövőben minden tételt nyugtákkal igazoljon, a kamathátrálékosoktól nemcsak a kamatot, de a tőkét is szedje be: gondnokon 61 koronát, mint a 29-ik sz. kiadási tétel különbözetét vegye be.

Bodrogolaszi, Bodrogzsadány kiadási csoportosítása nem helyes: házilag készített rovatos íveket használ.

Utasítatik, hogy jövőben szokásos nyomtatványt használjon s a kiadási tételek csoportosítását nagyobb gonddal és figyelemmel eszközölje.

Tályai járás. Számvevő: Hézszer Emil tályai lelkész.

Ond, Monok, Golop, Tálya, Mád, Mezőzombor, Báj, Prügy, Taktakenéz számadásai rendben vannak.

Tarcal számadása rendben van, de a tőkepénzek és alapítványok jegyzéke nem szabályszerű.

Utasítatik, hogy az alapítványok és tőkepénzek kimutatását jövőre szabályszerűen készítse el, a hadikölcsönökbe elhelyezett alapítványi tőkékhez jegyezze be a hadikötvény keltét és számát.

Szerencs számadása rendben van, de a 23. sz. kiadási tételnél az 54—67. sz. nyugták összege nem 190·40 kor., hanem 191·20 korona.

Utasítatik, hogy a 80 fill. különbözetet az 1917-ik évi számadásban a gondnok javára számolja el.

Csobaj csoportosítása nem helyes, mert a különeműek egy tétel alá, az egyneműek pedig különböző tételekbe vannak beosztva. Kiadási összegezése is téves, mert nem 7076·75, hanem 7075·75 korona a végösszeg.

Utasítatik szabályszerű, gondos csoportosítás készítésére, valamint arra, hogy a kiadási végösszeg 1 korona különbözetét 1917-ben a gondnok terhére írja.

Tiszaladány. Számadása hibás. 17. sz. bevétele nem 313, hanem 313·54 fill. A kiadás 6-ik sz. tételének összege a bejegyzés szerint 1146·54 kor., a nyugták szerint pedig 1146·99 kor. Különbözet 45 fill. A 18. sz. tétel bejegyzett összege 210·50 kor., a becsatolt nyugták összege pedig csak 175 kor. Különbözet 35·50 kor. A 19. sz. tétel nyugtáinak összege több szám olvashatatlansága miatt nem volt megállapítható. A kiadások végösszege nem 4586·29 kor., hanem 4583·99, tehát kevesebb 2·30 fillérrel. Tármaradvány nem 728·98 kor., hanem 731·28.

Szigorúan utasítatik, hogy jövőben a számadásra nagyobb gondot, több figyelmet fordítson, hogy holmi összeadási tévedések elő ne forduljanak, pénztári maradvány gyanánt 1917-re járási számvevő által megállapított összeget 731·28 koronát vezessen át, a kiadások 18. tétel különbözetét a 35·50 koronát egyházlátogatóság előtt igazolja.

Bodrogszentesi járás. Számvevő: Keresztúry József geresi lelkész.

Zemplénagárd, Révleányvár, Vajdácaska, Ágcsernyő, Nagytárkány, Királyhelmece, Bodrogmező, Szomotor, Bodrogszentese, Véke, Nagygerese, Bácska

számadása helyese.

Perbenyik az adósegélyt tőkésítve kezeli, de a gondnoki számadásban nem szerepelteti.

Utasítatik lelkész, hogy 1917. évben a gondnoki számadás bevételei közé az egész összeget vétesse fel, tüntettesse ki évről-évre, hogy mennyi segély lett esetenként kiutalva az egyház részére s ha továbbra is tőkésítenék a segély, betétkönyvre kiadásba teendő és a tőkepénzek kimutatása között is okvetlen feltüntetendő.

Kistárkány számadása rendben van, de még mindig igen sok a kamathátrálék, ami a mai viszonyok között a tőke bizonytalan elhelyezettségére enged következtetni.

Szigorúan, még pedig anyagi felelősség mellett utasítatik az egész presbytérium, amelynek figyelme a tőkebiztosításra, a kamathátrálékok behajtására már több ízben felhivatott, hogy a tőkét azonnal feltétlenül biztosítsa, a kamathátrálékokat beszedje.

Lelesz számadása hibás! Adakozások összege nem 144 kor., de 140 kor., 18·40 kor. közalapi járulék kétszer van felvéve és elszámolva a 4. sz. ellennyugtán és a 19. sz. kiadási nyugtán.

Utasítatik a tévedések kiigazítására és arra, hogy 1917-re pénztármaradvány gyanánt ne 638.89 koronát, de 654 kor. 27 fillért vezessen át.

Nagykövesd számadása újból való felülvizsgálhatás céljából azzal a

határozott utasítással kéretik vissza járási számvevőhöz, hogy a kerületi és megyei járulékokat az egyházmegyei dékán nyugtájával s ne feladóvevényekkel igazolja s a példátlan nagyságú iroda-általány összegéről — 150 koronáról, nyugtákkal számoljon el.

Alsóberecki számadása rendben van : a tőkepénzek kimutatása azonban arra kényszeríti számvevőszéket, hogy :

utasítsa egyháztanácsot, hogy a kihelyezett tőkék teljes biztositásánál anyagi felelősség kötelezettsége és terhe mellett gondoskodjék.

Kisgéres számadása rendben van, de a tőkepénzek táblás kimutatásának bekötött főkönyve nincs.

Utasítatik, hogy bekötött főkönyv beszerzéséről azonnal gondoskodjék.

Kiskövesd számadása elkészen érkezett, átvizsgálható nem volt.

Számvevőszék, járási számvevő jelentését őszi gyűlésre beterjeszteni határozza.

Cigándi járás. Számvevő: Janka Károly, cigándi lelkész.
Cigánd (felülvizsgálta Keresztúry József) Laca

számadása teljesen rendben van.

Kisrosvágó számadása jó ; a közös tanítói alap bérösszege 1916. évről nem folyt be.

Utasítatik, hogy ezt a bérösszeget, a cselekvő vagyon kimutatásába pótiólag vegye fel.

Nagyrosvágó számadása 20 fill. tévedésen kívül rendben van.

Utasítatik, hogy normális aratási termés esetén a magtári kamathátrálékot haladéktalanul szedesse be.

Ricse számadása rendben van, de több kiadást nem eredet nyugtával igazol.

Utasítatik, hogy jövőre ne nyugtamásolókat, hanem eredeti nyugtákat csatoljon számadásához.

Karcsa számadásában több hiba fordul elő. Az adományok összegezése téves: bevételi többlet 10 korona a gondnok terhére. A kiadásoknál a VII. csoport összegezése hibás, kiadási többlet 65 fillér a gondnok javára. A 48. sz. nyugtán kiadási többlet 30 fillér. Ezek figyelembevételével a helyesbitett pénztári maradvány lesz 35·55 kor.

Számvevőszék utasítja lelkészt, hogy a gondnoki számadást a feltüntetett hibák kiigazítása után javítsa ki s 1917 re a helyesbitett pénztármaradványt 35·55 fillért vezessen be.

Luka számadása jó, de magtári kimutatást nem adott. A karosi egyház számadása szerint 616 korona fizettetett ki az egyháznak a lelkészlak melléképületeinek javítási költségeire Szinyéri György lelkész kezeihez.

Utasítatik, hogy múlt évi magtári számadását egyházlátogatóságnak mutassa be s a karosi egyház által kifizetett 616 koronáról mutassa ki, hogy a lukai egyház bevételei között hol van elszámolva s erről járási számvevőhöz jelentést tegyen.

Karos számadása nem jó, csoportosítása rendszertelen különemű dolgokat fog egy-egy tétel alá, az egyneműeket pedig széttagolja. Lelkész a számadás készítésénél nemcsak hogy nem segít, hanem még a számadást is az ő ellenőrzése nélkül vizsgálta meg s hitelesítette, hagyta jóvá a presbytérium.

Szigorúan utasítatik lelkész, hogy az elnökléte alatt tartandó presbyteri gyűlésben újból vizs-

gálják át a gondnoki számadást, jövőre pedig a csoportosítást szabályszerűen eszközölje, a számadás készítésénél ne csak felügyeljen, de tanácsával, munkájával kötelességszerűen segítsen.

Pácin számadásában 31, 34, 36. és 47. sorszámok alatti kiadások nyugtákkal igazolva nincsenek. A 35. kiadási tétel 5 fillérrel, a 37. tétel 10 fillérrel több a gondnok javára.

Utasittatik, hogy a hiányzó nyugtákat szerezzé be, a kiadásokat egyházlátogatóság előtt igazolja, a pénztári maradványt 15 fillérrel kevessebbre igazítsa ki s úgy hozza át 1917-re.

Tiszakarád számadása hibás. Bevételeinél az Isten dicsőségére tett adományok összege 6 koronával, a harctérről küldött adományoké 4 koronával kevesebb. Táblázatos tőkekimutatást nem küldött.

Utasittatik, hogy a pénztármaradványt a feltüntetett 10 korona különbözettel igazítsa ki a gondnok javára s az e szerint helyesbített pénztári maradvány, 216·53 fillér viendő át 1917-ik évre. Utasittatik továbbá, hogy a tőkepénzekről jövőre táblás kimutatást készítsen s erről számvevőnek másolatot küldjön.

Semjén számadása nem szabályszerűen készített. Csoportosítása helytelen. Kamathátrálék sok.

Utasittatik, hogy a csoportosítást gondosabban eszközölje, az adósegélyt világosabban számolja el, teljes összegében írja bevételek s az adósegélyből levont összegeket külön-külön vegye be a kiadások közé. A számadás készítésére nagyobb gondot fordítson; a bevétel és kiadás tárgya a nyugtákon és ellennyugtákon feltüntetendő. A tőkekimutatás 1, 2, 41, 84. és 89. sorszámai alatt feltüntetett adósoktól a több évi (3—4—5) kamathátrálékok, — már csak a kamat elévülése miatt is — okvetlenül, haladéktalanul behajtandók.

Örös számadása rendes, csak az egyetemes adóalap évi ségélyét hagyja ki következetesen bevételei közül, sőt költségvetésébe sem veszi be fedezetül, hanem csak a tőkekimutatás ivén emlékezik meg ily cimén gyűjtött tőkéről. A Pál István-féle alapítvány, valamint a kisajátítási tőke sem szerepel a tőkék táblás kimutatásában.

Utasittatik lelkész, hogy az adósegélyről visszamenőleg a kimutatás első évéig, pótszámadást készítsen, a fent említett alapítványt és tőkét a tőkekimutatás rendes tételei közé vegye be s az így helyesbitett számadást egyházlátogatóságnak mutassa be.

Megyasói járás. Számvevő: Gecse Lajos kesznyéteni lelkész. Tiszaluc, Kesznyéten (felülvizsgálta Keresztúry József) Herárdkak, Taktaharkány, Sajóhidvég, Ujcsanáros

számadása rendben van.

Megyaszó számadása rendes, gondos.

Utasittatik azonban, hogy a Hitelszövetkezetnél lévő különben is csekély adósságot, ugyancsak a Hitelszövetkezetnél lévő forgótőke összegéből fizesse ki s adósságot ne szerepeltessen.

Alsódobsza számadása rendes, de összeadási hiba van benne. 1·20 fillérrel többet tüntet fel kiadásnak, mint amennyit nyugtái igazolnak.

Utasittatik, hogy az 1·20 fillér kiadási többletet gondnok terhére írja s a tármaradványt ennek a beszámításával hozza át 1917-re.

Taktaszada számadása jó.

Utasittatik azonban, hogy a „Toronyfestési“-alaptól kölcsönzött összeg után járó kamatot a pénztári maradványból utólagosan fizesse vissza az alapnak.

Gesztely számadása rendben van, de 38·40 fill. kamathátréléka is van.

Utasítatik, hogy a kamathátrálékot hajtsa be, jövőben a kamatokat idejében szedje be, hogy kamathátrálék ne legyen.

Sóstófalva számadása rendszertelen, csoportosítása helytelen. 25 korona templomépítési alap bevétel elszámolva nincs.

Utasítatik a hiányok pótlására.

Berzék számadása rendben van; a főt. egyházkerülethez leendő felterjesztés céljából bemutatja a Szemere Törös-alap állásának kimutatását.

Utasítatik ismételten Berzék, hogy a Szemere Törös-alapítvány tőkéit I. helyen való betáblázással biztosítja, mert az alapítvány csakis így lesz teljes mértékben biztosítva, de meg azért is, mert az egyházkerület az alapítványok ily módon való biztosítását feltétlenül követeli és elrendeli. A Józsa-alapítvány sértetlenül meghagyandó: az 50 korona eljárási költséget fedezze a közpénztár, az alapítvány pedig 500 korónával szerepeljen.

Legyesbénye számadása szerint két adós 120 koronáról kötvényt mindez ideig nem adott.

Utasítatik, hogy azonnal kérjen a makacsodó adósok ellen biztosítási végrehajtást; az 1916-ik évi számadást nyugtáival együtt járási számvevőnek küldje azonnal vissza, hogy számvevő az egyházlátogatóság jelentésének és utasításának megfelelően még egyszer felülvizsgálhassa.

Hernádnémeti számadása jó, de itt is sok a kamathátrálék (80·22 kor.) földbérlet hátrálék (474 kor.)

Utasítatik, hogy a kamat és földbérlet hátrálékokat azonnal szedje be, jövőre teljes erejével arra törekedjék, hogy úgy a kamat, mint a földbérlet annak idején beszedessék és hátrálék ne szerepeljen. Utasítatik továbbá, hogy a gabona magtári készpénzt 875·07 kor. és az órafenntar-

tási alapot 859·82 koronát a tőkepénzek közé vegye be és a táblás kimutatásban tüntesse fel.

3. Számvevőszék a következő javaslatot terjeszti a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés elé:

1. Az egyházmegyei pénztár csekkszámra költségei vettessenek ki az egyes egyházakra s a megyei és kerületi járulékokkal együtt szedessenek be, hogy ezeknek a fedezése ne legyen az egyházmegyei pénztár terhe.

2. Az egyházmegyei pénztár a gyűlés ellátási költségeit fedezni képtelen, sőt a fedezetre már a tőkepénzekből is fel kellett bizonyos összeget használni, javasolja, rendelje el az egyházmegyei közgyűlés, hogy minden egyház a gyűlés állandósítás tételét 10 koronával emelje, a lelkészek részére pedig esetenként 10 kor. fuvardíjat állapítson meg.

3. A Bélteky—Kiss-alap (318·55 kor.) adassék át a szomori egyház kezelésébe azzal a kikötéssel, hogy annak a kamataiból a Bélteky-Kiss Lajos sírja gondoztassék.

4. Néhai Nagy Károly 104·88 kor. nyugdíjjárulékát egyházmegyei pénztár kifizette, javasolja, hogy az a nyugdíjjárulékából levonassék.

5. Úgy az évi rendes költségvetés, mint a számadás zsinormértékeül az a norma fogadtassék el és tétessék kötelezővé minden egyházra nézve, amelyet az Egyetemes Konvent fog az alsóbbfokú egyházi főhatóságok meghallgatásával az anyagi ügyvezetés formájával megállapítani. Megfelelő nyomtatványok előállítására képezze tárgyát egyházi főhatóságaink gondoskodásának.

6. A számadási évre szóló költségvetések melléklésére az egyházak szigorúan köteleztessenek.

7. A költségvetéseket járási számvevők véleményezése alapján lassa el az esperes úr megerősítési záradékkal.

8. Ahol az adósegélyek számadásba vagy költségvetésbe fel nem vétettek, vagy a levonásokkal vezettetek be a számadásba, azokban az egyházakban az első kiutalás évétől kezdve pótszámadások készíttessenek oly módon hogy a számadásba be nem vett adósegélyek egészben, vagy részben bevételi, az azokból tett tőkésítések évről-évre feltüntetett kamattőkésítésekkel, vagy a püspöki hivatal által tett levonások tárgyának (közalapi járulék, tőkesegély törlési hányad, kerületi adósság kamata stb.) megnevezésével kiadási tételek gyanánt beállíttassanak s ahol az adóse-

gély a költségvetésből is kihagyatott, ott az 1917-ik évi költség-előirányzatba az esperes által megerősítendő pótköltségvetés útján bevétessék, hogy az adósegély küszöbén álló revisiójánál ezeknek az egyházaknak nehézségei ne legyenek.

9. Gondoskodni kell már ezúttal arról, hogy a régi adókulcsot és adózási rendszert fenntartó adósegélyes egyházak igazolják, hogy a régi adózás mellett azért maradtak meg, hogy a régi és új adókulcs szerinti kivetés többlete rendkívüli szükségleteik (épitkezés, adósságtörlesztés, építési alapgyűjtés) fedezetére szolgáljon, hogy a sok nehézséggel járó, bonyodalmas és ellenszenves rendkívüli adókivetések ezáltal elkerülhetők legyenek.

10. Saját egyháza számadását minden számvevő, más járásbeli számvevővel felülvizsgáltatni köteles.

Egyházmegyei közgyűlés számvevőszék terjedelmes és kimerítő jelentését helyeslően tudomásul veszi, egyházmegyei pénztárnoknak teljes elismerésének kifejezése mellett a számadások tételeire nézve a felmentést megadja, az egyházmegyei pénztár terheinek könnyítését célzó javaslatokat elfogadja, azokat határozattá emeli, a Bélteky-Kiss-alapot Szomotornak adja át kezelésbe, Nagy Károly nyugdíjáruléka visszafizetésének módozatát helyesli, a gondnoki számadások, az évi költségvetések s a pótszámadások elkészítését, az adósegély régi adókulcs melletti felhasználásának indokolását célzó javaslatokat változtatás nélkül elfogadja s az azokban foglalt utasításokat az egyházak vezetőinek figyelmébe ajánlja, sőt azok megszívlelését, teljesítését kötelességé teszi.

A berzéki „Szemere—Törös“-alapítvány kezeléséről a berzéki egyház által benyújtott jelentést a főtiszt. egyházkerületre azzal terjeszti fel, hogy maga a számadás rendben van, az alapítvány kamatai befolytak s a lelkész-tanító azok felvételét elismeri, ámde az alapítványból egyeseknél kihelyezett tőkék az egyházkerület határozott kikötése ellenére maiglan is csak 2 jótálló által vannak biztosítva, miért is

az első helyen való bekebelezés által is kívánt biztosítási mód sürgős keresztülvitele szigorúan elrendeltetett s ennek foganatosítására a berzéki egyház presbytériuma ezennel vagyoni felelősség terhe alatt utasittatik.

51. Pecsénye András kiscigéresi lelkész 2 tiszti orvosi bizonyítvány melléklésével betegségének gyógyítására egy évi szabadságot kér.

Egyházmegyei közgyűlés a kérő szabadságot megadja azzal a kikötéssel, hogy két héten belül vétesse fel magát valamelyik gyógyintézetbe s erre különösen ajánlja figyelmébe a vallás-és közokt. miniszterium által papok és tanfériak számára létesített szanatóriumot. Utasítja, hogy ez irányban fordúljon a főtiszteletű Püspök úrhoz sürgősen. Egyházmegyei közgyűlés felhívja esperest, hogy a kiscigéresi egyház lelkészi szolgálatának ellátásáról a szabadságolás tartama alatt gondoskodják a szabadságolt lelkész költségére.

52. A taktaszadai egyház Butykai István IV. theologus vizsga előtti exmittálását kéri, hogy mint segédlelkész a harctéri szolgálatra beosztott, felmentését nem remélhető rendes lelkész, Novák Lajos helyett a szeptemberben tartandó lelkész-képesítő vizsgáig is végezhesen mindenféle papi funkciót.

Közgyűlés ez ügy elintézését, mivel különben is az Esperes hatáskörébe tartozik, Esperes urra bizza.

53. Matusz Mihály taktaszadai tanító hivatkozva több curiai döntvényre, mely a lelkészek és tanítók haszónélvezetében lévő, javadalmát képező egyházi földek állami adójának a birtokos egyház által való fizetéséről szól, kéri ezek alapján ez ügy közgyűlési tárgyalását.

Közgyűlés e tárgy felett napirendre tér, mert a hivatkozott curiai döntvények nem vonatkoznak s nem is vonatkozhatnak az egyházzal díjlevélileg úgyszólván szerződött belhivatalnokokra, ezekre pusztán a díjlevél kötelező és ahol a belhivatalnokok díjlevélileg kötelezve vannak a javadalmukat képező földek állami adójának fizetésére, azokat e kötelezettség alól semmiféle curiai döntvény fel nem menti.

54. Tiszakarád hivatkozva templomának, egyházi épületeinek avultságára, a nép szegénységére, az egyház adósságára, az egyházi épületek rendbeszedésére fordítandó, előreláthatólag tetemes kiadásaira kéri iskolái államosításának megengedését.

Közgyűlés bár teljes mértékben méltányolja a kérés indokait, tudja, hogy a mostani nehéz időkből az építkezés rengeteg pénzt felemészt, tudja, hogy a hadbavonultak számával rendkívül megapadt a teherbiró, teherhordozó egyháztalagok serege, mégis az egyház veteményes kertjének, a gyülekezet jövő reményének, az iskolának átadását meg nem engedheti, sőt utasítja egyháztanácsot, hogy többféle kiadásának fedezetére keressen forrást s iskoláit bármily áldozatok árán is tartsa fel továbbra is.

55. A sajjóhidvégi egyház lelkésze jelenti, hogy az egyház lelkészének 600, tanítójának 400 kor. drágasági pótlékot állapított meg az 1917-ik évre.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést örömmel veszi tudomásul s egyben köszönetét fejezi ki a sajjóhidvégi egyháznak önként megnyílvánult a mai nehéz viszonyokat átérző határozatáért.

56. Kiss Ernő sajjóhidvégi lelkész kéri, hogy az egyházmegye múlt évi őszi közgyűlés 45 sz. jkvi. határozata akként igazíttassék ki, hogy Zemplénavármegye alispánja 17187/1917 sz. határozatával nem a községi ingatlan haszonélvezett jogát

megvonta, képviselőtestületi határozatot erősített meg, hanem a lelkésztől a kezelési jogot megvonó határozatot s az nem 2, hanem 4 hold földre vonatkozott.

Egyházmegyei közgyűlés a lelkész által így megvilágított ügyben felvett jegyzőkönyvi pontját a tényállás felderítésére nézve készséggel helyesbbiti, megállapítja azonban, hogy a félreértést nagy részben a lelkésznek úgy formailag, mint tartalmilag hiányos beadványa okozta.

57. A szerencsi egyház presbytériuma kéri a népesség növekedésére s a jelenlegi presbyterek sokféle elfoglaltságára tekintettel az egyháztanácsosok létszámának 12-ről 16-ra való felemelését.

Közgyűlés a jogos és indokolt kérést teljesíti s a presbyterek létszámának 16-ra való felemelését megengedi.

58. A szerencsi egyház presbytériuma a stóladíjak méltányos felemelésének megerősítését kéri.

Közgyűlés azzal a kijelentéssel, hogy a stóla egyöntetű s egyetemes rendezése Szerencsre is kötelező lesz, a kérést teljesíti, a stóladíjak felemelését jóváhagyja és megerősíti.

59. A szerencsi presbytérium stólaemelésének jóváhagyó kérésével kapcsolatban Sütő Kálmán és Gecse Lajos ama tiszteletteljes indítványt terjesztik a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés elé: „Mondja ki a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés, hogy felterjesztést intéz a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés elé, hogy a lelkészi és kántori stólákat a kor viszonyainak megfelelőleg újonnan megállapítani és az anyakönyvi kiadványok kártalanításának módozatairól gondoskodni méltóztassék !“

Közgyűlés az indítványt elfogadja s a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez a jelzett ügyben felterjesztést intéz.

60. Olvastatott Dr. Gulyás József emei tanügyi bizottsági világi elnök azon indítványa, melylyel a nőnevelés nagy fontosságát hangsúlyozva, javasolja, hogy vegye egyházmegyénk fontolóra a sárospataki magán polgári leányiskola átvételének kérdését. Komoly tanulmány számba menő javaslatában számadatokkal szolgál a polgári leányiskola fenntartására nézve.

Egyházmegyei közgyűlés örömmel látja tanügyi bizottsága világi elnökének a nevelésügy terén ezen állásában megkezdett úttörő fáradozásait s tekintettel arra, hogy javaslata tárgya mind egyházmegyénket, mind egyházkerületünket élénken foglalkoztatja s egyházi közvéleményünk a nőnevelés szolgálatára Sárospatakon egy intézet szervezését komoly szükségletnek itéli, annak okáért javaslatát, mint a megvátósítás útján az első kézzelfogható valószínűséget, mely az anyagi ellátás nagy kérdéseit nagy részletességgel tárgyalja, köszönettel fogadja és azt a reformáció négyszázados évfordulójának megünneplését előkészítő bizottságnak az ügy tüzetes előkészítése és konkrét javaslatétel céljából azzal adja ki, hogy a sárospataki polgári magánleányiskola átvételének kérdését a reformáció 400-ados megünneplésével kapcsolatban tárgyalja.

61. Olvastatott a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Úr 134574/1916. n. a. VII—a. leirata, melyben az örösi egyházat azzal a kikötéssel, hogy egy tantermes iskoláját a békekötéstől számított egy év alatt törvényszerű állapotba hozza.

Közgyűlés utasítja az örösi egyház előjáróságát, hogy a kultuszminiszter kívánságának jelzett időben tegyen eleget.

62. A nagyrozvági egyház beterjeszti templomszékek használatára vonatkozó, „Rendtartás“-át két példányban, záradékolva a presbyteri és közgyűlési jóváhagyásokkal.

Egyházmegyei közgyűlés a templomszékek használatára vonatkozó „Rendtartás“-t jóváhagyja és megerősíti.

63. A nagyrozvági egyház beterjeszti Gazi Ferenc és társai 415 koronás templomfentartási alapítványának alapítólevelét 3 példányban. Az alapító-levelekhez az annak elfogadásáról szóló közgyűlési jegyzőkönyv nincs beterjesztve, csupán a presbyterium fogadta azt el.

Egyházmegyei közgyűlés felhívja a nagyrozvági egyházat e hiány pótlására, melynek megtörténte és az alapító-levelnek még egy példányban való becsatolása után felterjeszti a főtiszt. Egyházkerülethez megerősítés végett.

64. Nagy György bacskai tanító orvosi bizonyítvány. mellékel betegségéről s ez alapon két hónapi szabadságot kért

Egyházmegyei közgyűlés a két hónapi szabadságot megadja.

65. A sajóhidvégi egyház beterjeszti módosított lelkeszi és tanítói díjlevelének 4 példányát és kéri, hogy egyházmegyei közgyűlés megerősítés céljából egyházkerületi közgyűlés elé terjessze fel.

Egyházmegyei közgyűlés, mivel a díjlevelek azonosak a régiekkel, s azokat a csatolt jkvi kivonatok bizonyosága szerint úgy a presbyterium, mint az egyházközség elfogadta, megerősítés céljából egyházkerülethez benyújtja, azzal a kijelentéssel, hogy a stóla ügy esetleges egyöntetű rendezése az új díjlevel mellett is kötelezni fogja a sajóhidvégi egyházat is.

66. A kiscigéresi egyház beterjeszti egyháztanácsai, egyházközségi közgyűlés által elfogadott, szabályszerűen kiállított jegyzőkönyvi kivonattal ellátott 6490 korona rendkívüli adó-kivetésének kulcsát megerősítés céljából.

Közgyűlés a rendben lévő iratok alapján a kérést teljesíti, a rendkívüli adókimutatást jóváhagyja, megerősíti.

67. Özv. Verebélyi Józsefné férjhez ment leánya részére a Gecsey Péter-alapítvány két évi kamatát kéri.

Esperes jelentése szerint az alapítvány kamata már a jövő évre is igénybe van véve, miért is egyházmegyei közgyűlés a kérést most nem teljesítheti, ha azonban a kamatok újra szabaddá válnak, kérvényező részére a Gecsey-alap kamataiból 200 koronát ki fog utalni. Ez alkalommal utasítja egyházmegyei közgyűlés az esperest, hogy a Gecsey-alapot fektesse a jobban jövedelmező hadikölcsön kötvénybe.

68. A bodrogkereszturi egyház presbyteri és egyházközségi közgyűlés határozatai alapján kéri megerősíteni az egyházi törvények III. t.-c. 13. §-a szerinti új adókulcs elfogadása és életbeléptetése tárgyában hozott határozatát.

Közgyűlés a kérést teljesíti, s a bodrogkereszturi egyházban az új adókulcs életbeléptetése tárgyában hozott határozatot megerősíti.

69. A cigándi egyház adókulcsát, mely Nagycigándon 18, Kiscigándon 26 osztályban volt megállapítva, úgy változtatja meg, hogy Nagy- és Kiscigándra egyenlően 10' osztályt létesít, s kéri e megváltoztatott adókulcs egyházmegyei jóváhagyását és megerősítését.

Egyházmegyei közgyűlés a becsatolt egyháztanácsi és közgyűlési jegyzőkönyvekből arról győződött meg, hogy az adókulcs megváltoztatása részint a kivetés egyszerűsítése, kezelése, részint pedig azon okból, hogy e változtatás az egyház tagjainál közmegegyezést kelt, az egyházra nézve előnyösebb, a megváltoztatott új adókulcsot jóváhagyja és megerősíti.

70. A cigándi egyház költségvetésében mutatkozó 7000 korona fedezetlen hiány fedezetéül rendkívüli adó kivetését határozza, s hogy a végrehajtások súlyos költségeit kikerülje, e rendkívüli adó terhére, mely két év alatt folya be, már most 2000 korona váltókölsönt vett fel, mely összeg az egyes egyháztagoktól önként befizetett 3000 korona rendkívüli adóval egyetemben a legsürgősebb fizetni valók fedezésére elegendő.

Kéri rendkívüli adókivetésének megerősítését, felvett kölcsönének utólagos jóváhagyását továbbá azt, hogy a rendkívüli adó terhére a most requirált nagy harang árát, 4000 koronát, mely harangalapként lenne kezelendő, ez alapból 5% kamat mellett mindaddig, míg a rendkívüli kivetés összege be nem folyik, kölcsönként felvehesse.

Egyházmegyei közgyűlés a szabályszerű egyháztanácsai és közgyűlési határozatokkal hozott és elfogadott rendkívüli adókivetést jóváhagyja, a felvett váltókölsönt tudomásul veszi azon utasítással, hogy az a harangalapból kölcsönveendő összeggel azonnal kifizetendő; azon kérését az egyháznak, hogy a requirált harang árát a rendkívüli adó terhére kölcsönvehesse, pártolólág terjeszti fel a főt. egyházkerülethez.

71. A kenézliői egyház 700 korona kölcsön vételéhez kéri az egyházmegye engedélyét, csatolván a presbyteri és egyházközségi közgyűlés jkvi kivonatait.

Közgyűlés a kérést nem teljesíti, mert az egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyvben a törvény által megkívánt névszerinti szavazás nincs feltüntetve, pótlás céljából a kérvényt visszaadja és utasítja az egyház előjáróságát, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényét az őszi egyházmegyei gyűlésre nyújtsa be.

72. Tállyai lelkész bemutatja a tállyai ref. egyházközség által 1917. április 9-én tartott közgyűlésnek jegyzőkönyvi kivonatát, melyből kitűnik, hogy a tállyai egyház hadikölcsön kötvényének állománya ez idő szerint 35.600 korona s a VI-ik

hadikölcsönre ismét 1400 koronát szándékozik jegyezni. — Ugyancsak ez a jegyzőkönyv azt is tudtúl adja, hogy Hézser Emil lelkész számára egyházközsége 1917-re 600 koronás háborús segélyt szavazott meg.

Egyházmegyei közgyűlés jóváhagyólag tudomásul veszi a szép összegű hadikölcsön jegyzést, s a megérdemelt háborús segély kiutalásához hozzájárul.

73. A taktaharkányi egyház felterjesztés végett bemutatja az Egyetemes Konventhez intézett kérvényét, melyben az eddigi 1810 korona adósegélyen felül a költségvetésben hiányként mutatkozó 3410 K 90 fillér adósegély megállapítását kéri.

Közgyűlés a kérvényt pártolólágg terjeszti fel az Egyházkerület útján az Egyetemes Konventhez s felkéri Esperest, hogy a kérvényhez csatolt kimutatást a rendelkezésére álló költségvetés alapján felterjesztés előtt hitelesítse.

74. Bartha József tanácsbíró előterjeszti, hogy a bacskai templom felépítéséhez szükséges minden anyag össze van a helyszínén hordva, célszerűnek látná, ha a félbemaradt építkezés továbbfolytatásáról az egyházmegye gondoskodnék.

Egyházmegyei közgyűlés megbizza az építkezési bizottságot, hogy a helyszínén megjelenve tegye az ügyet vizsgálat tárgyává s ha lehetséges, gondoskodják az építkezés továbbfolytatása és befejezéséről.

75. A tolcsvai egyház beterjeszti a néhai Sári Pál és neje, néhai Neipauer Ilona hagyatékáról felvett tárgyalási jegyzőkönyvet s a hagyatékot átadó birói végzést, melyből kitűnik, hogy a tolcsvai egyház készpénz, ingóság és ingatlanokban 3947 korona 42 fillér értékű vagyonhoz jutott a nemes lelkű hagyományozók jóvoltából.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést örventesen veszi tudomásúl, a hagyományozók nemes cselekedetét hálás emlékezéssel örökíti meg jegyzőkönyvében és a nagylelkű hagyományt a főt. egyházkerületnek bejelenti.

76. Mindezen jegyzőkönyvi pontok hitelesítésére május hó 22. napjának délelőtti 9 órája Sárospatakra kitűzetvén, hitelesítőkül kiküldetnek az elnökség mellett

Dr. Kiss Sándor vil. tanácsbíró, Dr. Kérészy Sándor emei ügyész és a jegyzői kar tagjai.

77. A tárgysorozatban felvett ügyek letárgyaltatván,

miután lelkészi főjegyző az elnökségnek a közgyűlés vezetése körüli fáradhatatlan buzgóságát általános helyeslés közben megköszönte, gyűlést vezető elnök a gyűlést bezárja.

78. Mindezen jegyzőkönyvi pontok hitelesítették a jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldött bizottságnak Sárospatakon 1917. évi május 22 én és folytatólagosan május hó 29-én tartott üléseiben.

Dr. Kiss Sándor,
vil. tanácsbíró.

Bálint Dezső,
esperes.

Dr. Kérészy Sándor,
emei ügyész.

Janka Károly,
emei. papi főjegyző.

II. Birósági ügyek.

I.

Elnökség felhívja a bíróságot az időszaki bíróság megalakítására.

Határozat:

Egyházmegyei bíróság az időszaki bíróság rendes tagjaiul egy évre szóló érvénnyel megválasztja: Bartha József világi részről: Sebeő Gyula, dr. Gáspár Sándor tanácsbírákat; póttagokul Pálóczy József, Miskolcgy Endre és Gortvay Aladár tanácsbírákat.

II.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvetetett Sárospatakon 1917. évi május hó 15. napján az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak a tiszaladányi orgonista-tanító fafizetési ügyében tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak:

A bíróság részéről Bálint Dezső esperes, Meczner Béla emei. gondnok elnökség, utóbbi mint tárgyalást vezető elnök, Hézsér Emil, Keresztúry József, Bartha József, Pálóczy József Miskolcgy Endre lelkészi, id. Miklós Béla, Sebeő Gyula, dr. Kiss Sándor világi tanácsbírák; dr. Kérészy Sándor emei. ügyész, Janka Károly lelkészi főjegyző, előadó.

Felek részéről senki nincs jelen.

Tárgyalás alatt van a tiszaladányi orgonista-tanító fafizetési ügye, mint közigazgatási bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitván, az E. T. V. t. cz. 51. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozattételre, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn vala-

melyikükre nézve az E. T. V. t. c. 49. §-ában felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset?

A bíróság tagjai kijelentik, hogy érdekeltségi eset ez ügyben nem forog fenn rájuk nézve.

Érdekeltségi kifogás a bíróság tagjai ellen egyébként sem támasztatván, az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult, viszont a bíróság ez ügyben való illetékességét állapítja meg, a mi ellen kifogás nem emeltetett,

A bíróság elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását, Janka Károly lelkészi főjegyző, mint előadó ismerteti az ügy állását.

Elnök a tárgyalást berekeszti, mire az alsózempléni ref. egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság zárt ülésben egyhangúlag meghozta s nyílt ülésben kihirdette a következő

végzést:

Egyházmegyei bíróság felhívja az elnökséget, hogy a következő tárgyalásig szerezzé be a tiszaladányi orgonista tanító díjlevelét, javadalmi jegyzőkönyvét, valamint a tiszaladányi ref. egyház 1914., 1915. és 1916. évi gondnoki számadásából az orgonista-tanító fafizetésének kiszolgáltatására vonatkozó hiteles kivonatokat.

K. m. f.

Bálint Dezső

lelkészi elnök.

Meczner Béla

világi elnök.

Janka Károly

emei. papi főjegyző, jegyzőkönyvvezető.

III.

JEGYZÖKÖNYV.

Felvétett Sárospatakon 1917. évi május hó 15-ik napján az egyházmegyei fegyelmi bíróságnak Pecsénye András kiskisgéresi lelkész elleni fegyelmi ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak:

A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Meczner Béla gondnok, tárgyalást vezető elnök, elnökség, Hézszer Emil, Keresztury József, Pálóczy József, Miskolczi Endre, Miklós Béla, Sebeő Gyula bírák, dr. Kérészy Sándor ügyész, dr. Asztalos Kálmán jegyzőkönyvvezető úgy is, mint előadó. A felek részéről: Radi András, Miklós András, Radi János, Géresi István, kis Tóth László, Bacskay András, Fodor Gábor panaszosok és Pecsénye András panaszlott.

Tárgyalás alatt van a Pecsénye András elleni fegyelmi bírósági ügy:

Elnök az ülést megnyitván, felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset? Meczner Béla és Miklós Béla bejelentik érdekeltségüket, erre a bíróság elnöke zárt tanácskozmányt rendel el, melynek eredményét nyílt ülésben a következőkben hirdeti ki: bíróság Meczner Béla tanácsbíróra az érdekeltség fenforgását megállapítja, Miklós Bélára nézve elejti.

Ezekután a bíróság a következőképen alakul meg: Bálint Dezső tárgyalást vezető elnök, Miklós Béla elnökség, Hézszer Emil, Keresztury József, Pálóczy József, Miskolczi Endre, Sebeő Gyula bírák.

A bíróság elnöke megállapítja, hogy a felek és tanúk szabályszerűen megidézettek. Az elnök felhívására felek kijelentik, hogy a bíróság illetékessége tekintetében nincs előadni valójuk.

A bíróság elnöke ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Az ügy ismertetése után kihallgatja a panaszosok által bejelentett s itt megjelent újabb tanúkat, névszerint Illés János, Ferencz András, Miklós József kiskisgéresi lakosokat, kik a vizsgálati eljárásakor kihallgatott 12 tanú egybehangzó vallo-

mását ismétlik meg. Vallomásukra nem bocsáttattak esküre, amennyiben a bíróság vallomásukban semmi újabb bizonyítékot nem lát, mely az ítélethozatalra befolyással lehetne.

A bizonyító eljárás befejeztetvén, elnök felszólítja panaszlottat a védelem előterjesztésére. Pecsénye András beismeri, hogy az alkohollal visszaélt, mely neki betegsége, e betegségről 2 tisztí orvosi bizonyítványt terjesztett be; tagadja, hogy az egyháznak kárt okozott volna, sőt mindig a javát munkálta, 10 évi működése alatt egyháza iskolát, tornyot épített. A becsatolt orvosi bizonyítványok alapján kéri hosszabb a gyógykezelésre elegendő szabadságoltatását s ez időre a a fegyelmi eljárás felfüggesztését.

Elnök a tárgyalást b rekeszti, s zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangú

végzését:

Az alsözempléni ref. egyházmegyei bíróság mint fegyelmi bíróság Pecsénye András fegyelmi ügyében az eljárást felfüggeszti; az ügyiratokat az orvosi bizonyítványok kapcsán a szabadságolási kérelem elbírálása végett a közgyűléshez átteszi.

Indokok:

A vádbeli cselekmények mind a panaszlott által beterjesztett orvosi bizonyítványokban igazolt betegség folyamánai lévén, méltányos, hogy panaszlottnak mód nyújtassék betegsége gyógyítására, melynek sikerülte esetén a fegyelmi eljárás oka és indoka is megszűnik. A szabadságolás kérdése a közgyűlés ha áskörébe tartozván, az ez elé volt utalandó.

Az elnök konstatálja, hogy a végzés kihirdetésénél úgy panaszosok, mint panaszlott jelen voltak és a végzésben való megnyugvásukat kijelentették.

Kmft.

Bálint Dezső

egyházi elnök.

Meczner Béla

világi elnök.

Dr. Asztalos Kálmán

jegyzőkönyvvezető.

IV.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1917 évi május hó 15-ik napján, az egyházmegyei fegyelmi bíróságnak Horváth Győző nagykövesdi lelkész elleni fegyelmi ügyében tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak:

A bíróság részéről: Meczner Béla gondnok tárgyalást vezető elnök, Bálint Dezső esperes, elnökség, Hézser Emil, Miskolczy Endre, Pálóczy József, Miklós Béla, Sebő Gyula, Gortvay Aladár bírák, dr. Kérészy Sándor ügyész, dr. Asztalos Kálmán jegyzőkönyvvezető, úgy is mint előadó. Panaszosok részéről: Frankó János, Nagy János, Csatlós János, valamint Horváth Győző panaszlott.

Tárgyalás alatt van a Horváth Győző elleni fegyelmi bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c. 51. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset? Megállapítatik, hogy ilyen fenn nem forog s minthogy a bíróság tagjai ellen érdekeltségi kifogás nem tétetett, az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen magalakult.

A bíróság elnöke konstatálja, hogy a felek és tanúk szabályszerűen megidézettek. Az elnök felhívására felek kijelentik, hogy a bíróság illetékessége tekintetében nincs előadni valójuk.

A bíróság elnöke ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Dr. Asztalos Kálmán előadó ismerteti az ügy állását, mely után elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a következő

végzést:

A bíróság ez ügyben az eljárást felfüggeszti.

Indokok:

Panaszlott azzal a kifogással élvén, hogy ez ügyben már egy másik eljárás van folyamatban, melynek adatai ez idő szerint a Konventnél vannak, megállapítandó az iratok leérkezése után, vajjon helytálló-e panaszlott kifogása, mert egy és ugyanazon cselekmények miatt egyszerre két eljárás nem folytatható.

Elnök megállapítja, hogy az ítélethirdetésnél úgy panaszosok, mint panaszlott jelen voltak s a végzésben való megnyugvásukat kijelentették.

Kmf.

Bálint Dezső

egyházi elnök.

Meczner Béla

világi elnök.

Dr. Asztalos Kálmán

jegyzőkönyvvezető

V.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1917 évi május hó 15. napján, az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróságnak a taktaharkányi ref. egyház s ennek lelkésze és tanítója közt a díjlevélbeli természetbeni járandóságuk fizetése kérdésében felmerült vitás ügy tárgyalásáról.

Jelen voltak:

A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Meczner Béla gondnok — utóbbi mint tárgyalást vezető elnök — elnökség, Hézszer Emil, Bartha József, Keresztury József, Pálóczy József, Miskolcgy Endre, Gortvay Aladár, Miklós Béla, dr. Kiss Sándor, Sebeő Gyula tanácsbírák, dr. Vitányi Miklós világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető, dr. Lengyel László ügyész.
Felek részéről: Székely Imre taktaharkányi lelkész.

Tárgyalás alatt van a taktaharkányi egyház presbyteriumának felebbezése az egyházmegye 1916 évi tavaszi közgyűlésének 59. sz. határozata ellen s ezzel kapcsolatban lelkész és énekvezértanító kérelme a díjlevélbeli természetbeni járandóságok természetben vagy folyó értékben való fizetése tárgyában s illetve az e kérdésben felek közt vitássá vált kérdés.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c. 51. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt, hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset?

Megállapítatik, hogy a bíróság tagjaira nézve hivatalból figyelembeveendő érdekeltségi eset fenn nem forog s miután a bíróság tagjai ellen a felek részéről törvényen alapuló érdekeltségi kifogás sem tétetett, elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és, hogy az szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke konstatálja, hogy a felek szabályszerűen megidézettek. A bíróság illetékessége ellen kifogás nem tétetvén, a bíróság elnöke elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Dr. Kiss Sándor előadó következőkben ismerteti az ügy állását:

A taktaharkányi egyház 1916 évi szeptember 3 án tartott közgyűlése határozatával meglebebezte az egyházmegye 1916 évi tavaszi közgyűlésének 59. sz. határozatát, mely szerint az egyházak, a lelkészek és tanítók díjlevélben megállapított természetbeni járandóságait természetben vagy pedig folyóárban tartoznak megfizetni.

A felebbezést az egyházkerület 1916 évi őszi közgyűlésén tárgyalván, 91. számú határozatában kimondotta, hogy sem maga, sem bírósága útján nem tartja magát illetékesnek a kérdés eldöntésére, miután az ügyben elsőfokú ítélet nincs, holott az E. T. V. t.-c. 33. §. 5. p. értelmében a díjlevelek magyarázatát, alkalmazását általában a hivatali fizetések kiszolgáltatása körében felmerülő vitás ügyek elintézését a törvény a bíróságok hatáskörébe utalja. Minthogy pedig a taktaharkányi egyház ezuttal is ragaszkodik felebbezéséhez s annak eldöntéséig a lelkész és tanító, illetve énekvezér járandóságát sem természetben sem folyóárban nem akarja fizetni, hanem az egyetemes konvent által az adósegély kulcsa gya-

nánt megállapított terményárakat és szolgáltatási váltságot tekinti kötelezőnek, holott a lelkész és énekvezér fizetését illető ilyenmő egyházhatóságilag jóváhagyott egyezés az egyház és nevezett alkalmazottai közt nem kötött, lelkész és kántortanító az így vitássá tett kérdését, miután az ezen alakjában már tényleg az E. T. V t. c. 33. § 5. pontja értelmében bírálendő el, az em. közigazgatási bíróság elé terjesztik s kéri határozatilag kimondani, hogy az 1916 évi tavaszi em. közgyűlés 59. sz. határozata értelmében a taktaharkányi egyház a lelkész és kántortanító díjlevélbeli természetbeni járandóságait természetben vagy folyó árban tartozik fizetni.

Az egyház magatartását az egyházlagok nehéz anyagi helyzetén kívül azzal indokolja, hogy a lelkész és kántortanító díjlevélbeni természetbeni járandóságainak készpénzben és pedig az Egyetemes Konvent által megállapított árakban való fizetése már évek óta szokásos.

A bizonyító eljárás befejeztetvén, a lelkész felszólalása után elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangúlag hozott

ítéletét :

Az alsözempléni ref. egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság, a taktaharkányi ref. egyház presbyteriumának felebbezését elutasítja s a taktaharkányi egyházat a lelkészt és kántortanítót díjlevélbeni természetbeni járandóságainak természetben vagy folyó árban való fizetésére 1916 évi január 1. napjától kezdődő jogahtállyal kötelezi.

Indokok :

Tekintettel arra, hogy a taktaharkányi egyházközség lelkészével és tanítójával, illetve kántortanítójával a díjlevélbeni természetbeni járandóságok készpénzbeli megváltására nézve egyházhatóságilag jóváhagyatott egyezséget nem kötött, az Egyetemes Konvent által pedig a természetbeni járandóságoknak az adósegély mérvének

meghatározása céljából megállapított árai az egyházi tisztviselők díjlevelét nem érintik, irányadónak kell tekinteni az 1916 évi tavaszi közgyűlés 59. sz. határozatát annál is inkább, mert a természetbeni járandóságoknak a konventi megállapítás szerint való fizetése a lelkész és énekvezér díjlevelbeni járandóságának az alábbszállítást jelentené, ami pedig határozottan az E. T. I. t.-c. 115. §-ába ütköznék.

Ezek alapján az egyházat a lelkész és énekvezér részére a díjlevelbeni természetbeni járandóságoknak a rendelkező részben meghatározott fizetésére kellett kötelezni.

Az elnök konstatálja, hogy az ítélet hozatalánál, illetve az ítélet kihirdetésénél az érdekelt felek közül Székely Imre volt jelen, aki kérdésre az ítéletben való megnyugvását kijelentette.

Ezután a bíróság elnöke elrendeli, hogy a nem képviselt egyháznak az ítélet hiteles kiadmánya kézbesíttessék.

Kmf.

Bálint Dezső
egyházi elnök.

Meczner Béla
világi elnök.

Dr. Vitányi Miklós
jegyzőkönyvvezető.

VI.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon 1917. évi május hó 15. napján az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak, Kőrössy György újcsanálosi lelkész díjlevelbeli terményjárandóságainak természetben vagy folyó ár szerinti kiszolgáltatása ügyében tartott tárgyalásról.

Jelen voltak :

A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, lelkészi, Meczner Béla emegyei gondnok, világi elnök, utóbbi mint tárgyalást vezető-elnök; Keresztúry József, Bartha József, Pálóczy

József papi-, id. Miklós Béla, Sebeő Gyula, Gortvay Aladár, Dr. Kiss Sándor világi tanácsbírák, Dr. Kérészy Sándor emei ügyész, Janka Károly egyházmegyei lelkészi főjegyző, előadó.

Felek részéről: Körössy György újcsanálói lelkész, az újcsanálói egyház képviselőjében Nagy János gondnok és Nagy Márton presbiter.

**Tárgyalás alatt van Körössy György újcsanálói lelkész díjlevelé-
beli terményjárandóságainak természetben, vagy folyó ár szerinti
kiszolgáltatásának ügye, mint közigazgatási bírósági ügy.**

Elnök az ülést megnyitván az E. T. V. t.-c. 51. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozattételre, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve az E. T. V. t. c. 49. §-ában felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset, mire Bartha József papi és Dr. Kiss Sándor világi tanácsbírák érdekeltsége az E. T. V. t.-c. 49. §-ának c) pontja értelmében, mint ez ügyben közbenjáróké megállapítottatott s a felek részéről további érdekeltségi kifogás nem emeltetvén, az érdekelt bírácnak a tanácsból való kizárásával a bíróság érdektelen tagjainak kellő számban való jelenléte megállapítottván, a bíróság szabályszerűen megalakult és magát ez ügyben illetékesnek nyilvánította, a mi ellen kifogás a felek részéről nem emeltetett.

A bíróság elnöke elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását, Janka Károly előadó ismerteti az ügy állását s előadja, hogy az ügyiratokhoz a papi díjlevel nem mellékeltetett.

Panaszló Körössy György, újcsanálói lelkész ama jelentésére, hogy az ügy megítéléséhez nélkülözhetetlennek jelzett papi díjlevele rövid uton akadály nélkül becsatolható, mivel egy másik beadványához a díjlevelet mellékelte, a bíróság a díjlevel rövid uton való beszerzését végzésileg elrendelte s az irat megérkeztéig a tárgyalást felfüggesztette.

A díjlevel rövid úton beszereztetvén és az iratokhoz becsatoltván, tárgyalást vezető elnök a gyűlést újból megnyitja, elrendeli a tárgyalás folytatását, előadó felolvassa az újcsanálói lelkészi díjlevelnek a terményjárandóságokra vonatkozó pontjait.

Felek előadják észrevételeiket, Nagy János gondnok a hozzá intézett kérdésre elismeri, hogy a becsatolt díjlevel

érvényben levő, bíróság elnöke a tárgyalást berekeszti, mire az alsózempléni ref. egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti következő

ítéletét:

Az alsózempléni ref. egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság, Kőrössy György újcsanálói lelkész ama kérelmének, hogy díjlevélbeli terményjárandóságai természetben szolgáltatassanak ki, vagy folyó ár szerint fizetessenek meg, és hogy a múlt 1916. évben e részben szenvedett veszteségeiért is kártalaníttassék, hely ad s az újcsanálói ref. egyházközséget a lelkészt díjlevele értelmében megillető terményjárandóságok természetbeni kiszolgáltatására, vagy az esedékesség idején érvényes folyó árban való megfizetésére s a múlt 1916. évre nézve is az akkor érvényben levő terményár erejéig való kártalanításra kötelezi.

Indokok.

Kőrössy György újcsanálói lelkészt díjlevele 1. 2. pontja értelmében, melynek érvényben lételet az egyházközséget képviselő gondnok is elismeri, természetben kiszolgáltatandó 45 q gabona, 24 q zab illeti meg, nem pedig annak váltságdíja. Hogy a lelkész 1916. évig a konventi kulcs szerinti terményárral beírte, az a díjlevelén és a dolog érdemén nem változtat. Tette ezt a jó békeség kedvéért addig, míg érdekeinek nagyobb sérelme nélkül tehetette. A konventi értékelési kulcs és a folyó ár szerinti terményérték között azonban oly eltolódás következett be, hogy a lelkészre nézve a beállott nagy drágaság mellett létfenntartási kérdéssé lett a díjleveléhez való szoros ragaszkodás, melynek jogosságát a bíróságnak elismerni s a lelkészi díjlevél csonkítatlan épségben tartását biztosítani kellett. Az ítélet hatályát visszamenőleg az 1916. évi terményjárandóságokra való kártalanításra nézve azért kellett kiterjeszteni, mert Kőrössy György új-

csanálosi lelkész már a múlt 1916. évben kérte s követelésbe tette terményjárandóságainak természetben, vagy folyó ár szerint való kiszolgáltatását, sőt mert az egyházközség az egyházmegye 1916. évi tavaszi közgyűlésének 59. sz. jkvi pont alatt a természetbeni járandóságok ügyében hozott elvi határozata ellen felebbezett is.

Az ítélet kihirdettetvén jelen levő felek előtt, Kőrössy György az ítéletben megnyugodott, Nagy János gondnok pedig kijelentette, hogy egyházközsége nevében nem érzi magát jogosítottnak nyilatkozattételre.

Az újcsanálosi presbitériummal az ítélet hiteles kiadmányban fog közöltetni.

Kmf.

Bálint Dezső,
lelkészi elnök.

Meczner Béla,
világi elnök.

Janka Károly,
emei p. főjegyző, jegyzőkönyvvezető.

VII.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon 1917. évi május hó 15. napján az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak Fodor Ferenc karosi egyháztagnak a karosi egyháztanács határozata ellen beadott felebbezése ügyében.

Jelen voltak :

A bíróság részéről: Hézsér Emil h. esperes és Meczner Béla gondnok, — utóbbi mint tárgyalást vezető-elnök — Keresztúry József, Bartha József, Pálóczi József, Sebeő Gyula, Miklós Béla, Kiss Sándor dr., Gortvay Aladár tanácsbírák és Dr. Vitányi Miklós világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Felek (ügyészség) részéről: Dr. Kérészy Sándor e.-m. ügyész, Fodor Ferenc panaszos, Gecse István gondnok, Seres János, Hangácsi Ferenc, Székely József, Székely Lajos, Székely Ferenc, presbyterek.

Tárgyalás alatt van Fodor Ferenc karosi egyháztagnak a karosi presbyterium azon határozata ellen beadott felebbezés, mely határozat Fodor Ferencnek a templomi elsőrendű első szék használatára iránti kérelmét elutasította.

Elnök az ülést megnyitván az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltiségi eset?

Megállapítatik, hogy a bíróság tagjaira nézve hivatalból figyelembe veendő érdekeltiségi eset nem forog fenn és a bírósági tagok egyike ellen sem tétetett a felek által érdekeltiségi kifogás.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

A bíróság illetékessége ellen kifogás nem tétetvén, a bíróság elnöke elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Sebeő Gyula tanácsbíró következőkben ismerteti az ügy állását:

Fodor Ferenc karosi egyháztag, mivel véleménye szerint kora és magas adófizetése után megilletné őt a templomi elsőszék használata, de mivel a presbyterium azt a kifogást veti fel, hogy az ő ősei 1870-ben nem járultak hozzá egy köből gabonával a magtár alapításához, 200 koronát ajánl fel az egyház közszükségletei javára s ennek ellenében kéri a presbyteriumtól — módosítva eredeti kérelmét — a templomi elsőrendű második szék használatára való jogosítvány megadását.

A presbyterium 1916. december 1-én tartott gyűlésén hozott határozatával, tekintettel arra, hogy csak azok ülnek a templomi elsőrendű elsőszékben, a kiknek ősei 1870-ben egy köből gabonával járultak a magtár alapításához, amely egy köből gabona a magtárnak 1870-től 1910-ig évenként 1 vékát és 1910—1916-ig évenként fél vékát kamatozott csak akkor lenne hajlandó Fodor Ferencnek a templomi elsőszék használatára való jogosítványt megadni, ha Fodor Ferenc az egy köből gabonát a fennebbiek szerint 1870-től számított kamatos kamataival befizetné az egyház pénztárába.

Elnök felhívja a jelenlevő feleket, hogy az ügyre vonatkozó állításukat terjesszék elő.

Fodor Ferenc panaszos kijelenti, hogy 400 koronával járul hozzá az egyház szükségleteihez, ha a presbyterium a templomi elsőszék használatára vonatkozó jogosítvány részére megadatik.

Lelkész és gondnok felszólalása után elnök a tárgyalást berekeszti, és zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által egyhangulag hozott

végzést:

A bíróság annak a kérdésnek a megállapítása végett vajjon a templomi székek használatára nézve van-e a karosi egyháztanácsnak egyházmegyei jóváhagyással megerősített határozata s hogy nem foglalnak-e helyet az I. rendű székekben olyanok is, kik 1870 ben a magtár-alapításához egy köből gabonával hozzá nem járultak, vizsgálatot rendel el s a vizsgálat foganatosításával Máthé Gyula egyházi, és Miklós Béla világi tanácsbírákat bizza meg.

Kmf.

Bálint Dezső,
egyházi elnök.

Meczner Béla,
világi elnök.

Dr. Vilányi Miklós,
jegyzőkönyvvezető.

VIII.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1917. évi május hó 15. napján az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróság, mint köz-igazgatási bíróságnak Keresztury József, mint kk. Nagy Erzsébet és Nagy Irén ezidőszerinti pártfogója és gondnokának Vitkay Bertalan megválasztott szomotori lelkész elleni 647 K 04 fill. követelése tárgyában tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak:

A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Meczner Béla gondnok — utóbbi mint tárgyalást vezető elnök, — Hézsér Emil, Bartha József, Pálóczy József, Miklós Béla, Gortvay Aladár, Kiss Sándor dr. tanácsbírák és Vitányi Miklós dr. világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről: Keresztury József nagygéresi lelkész, Vitkay Bertalan szomotori lelkész, dr. Kérészy Sándor ügyész.

Tárgyalás alatt van Keresztury József nagygéresi lelkész, mint a néhai Nagy Károly volt szomotori lelkész árvái kisk. Nagy Erzsébet és kk. Nagy Irén ezidőszerinti pártfogója által Vitkay Bertalan megválasztott szomotori lelkész ellen a kegyév jövedelméből elvont 647 K 04 fillér követelés megítélése iránt támasztott kérelme.

Elnök az ülést megnyitván az V. t.-c. 54. §. értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozattételre, hogy tudomásuk szerint nem forog e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset?

Megállapítatik, hogy a bíróság tagjaira nézve sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset fenn nem forog, sem a felek által törvényen alapuló érdekeltségi kifogás nem tétetett.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

A bíróság illetékessége ellen kifogás nem tétetvén, a bíróság elnöke elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Dr. Kiss Sándor tanácsbíró előadó következőkben ismerteti az ügy állását.

Keresztury József nagygéresi lelkész, mint Nagy Károly elhunyt szomotori lelkész árvái kisk. Nagy Erzsébet és kisk. Nagy Irén ezidőszerinti pártfogója és gondnoka Vitkay Bertalan megválasztott szomotori lelkészszel szemben a kiskoruak javára 647 K 04 fillér, mint a kegyév jövedelméből jogtalanul elvont s a kiskoruakat illető összeg megítélését kérelmezi, de gyámi vagy gondnoki minőségét gyámhatósági határozattal nem igazolja.

Elnök felhívja a jelenlevő feleket, hogy az ügyre vonatkozó állításaikat, bizonyítékaikat terjesszék elő,

Panaszos kijelenti, hogy bár a kiskoruak részére gyámúl kirendeltetett, a gyámkirendelő árvaszéki határozat ezidőszerint még nincs birtokában.

Elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által egyhangulag hozott következő

végzést :

Az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróság mint közigazgatási bíróság Keresztury József nagygéresi lelkész, mint kk. Nagy Erzsébet és kk. Nagy Irén ezidőszerinti pártfogója és gondnoka által beterjesztett kérvényét képviseleti jogosultságának igazolása végett hiánypótlás céljából visszaadja.

Kmf.

Bálint Dezső
egyházi elnök.

Meczner Béla
világi elnök.

Dr. Vitány Miklós
jegyzőkönyvvezető.

Az egyes pontokat jegyezték :

Janka Károly 1, 2, 4/a, 21—43, 49—56, 60, 76—78, I, II, VI bír.

Dr. Vitányi Miklós 73, 74, V, VII, VIII bír.

Gecse Lajos 3, 50, 52—54, 57—59, 61, 65, 66, 68, 71, 72

Ifj. Bálint Dezső 22—39.

Dr. Asztalos Kálmán 51, 55, 62—64, 67, 69, 70, 75, III, IV bírósági pontokat.

Tárgymutató.

Jelen voltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Esperes imája után elnöklő gondnok a gyűlést megnyitja.
2. Alakulás. Elmaradt tagok, egyházi képviselők igazolása, bejelentés nélkül elmaradtaknak igazolásra való felhívása.
3. Kiss Ernő sajtóhidvégi lelkész napirend előtti felszólalása.
- 4/a. Lelkészi, tanítói beerősítések.
- 4/b. Dobos Sándor cigándi s.-lelkész bekebelezése.
5. Esperesi jelentés s azzal kapcsolatban az esperesi jelentés és tárgysorozat előzetes kinyomatása és szétküldése tárgyában hozott határozat.
6. Néhai I. Ferenc József Ő császári és apostoli királyi felség emlékének jegyzőkönyvi megőrkítése.
7. Ő felsége IV. Károly apostoli király iránt az egyházmegye hódolata.
8. Sarkadi Nagy Antal nyug. lelkész emlékének megőrkítése.
9. A berzéki úrasztali készletek körüli hiánnyal kapcsolatban elrendeltetik, hogy az úrasztali készletek mindenütt a lelkészlakon őriztessenek.
10. Az adófizető egyháztagok adókönyvecskékkal való ellátása.
11. Hegedűs László hernádkaki lelkész földjárandósága ügyében esperes közbenjárásra felkéretik.
12. A Móré Anna bodroghalászi tanítónő ellen emelt panaszok békés elintézés céljából kiadatnak az esperesnek.
13. Vajdácaska a négy évről elmaradt beiratási díjak beszédésére, népiskolai tanítói és ifjúsági könyvtárának állományáról jelentéstételre útasítatik.
14. Szabályzat az egyházközségek kihelyezett tőkepenzeinek kezeléséről.
15. A legyesbényei adósegély-ügy s ezzel kapcsolatban a lelkészeknek az egyházi pénzek kezelésétől való eltiltása.

16. Az erdőhorvátii Farkas-alapítvány körüli vizsgálattal Dr. Kérészy Sándor emei ügyész bizatik meg.
17. Egyházközségeinknek a VI. hadikölcson jegyzésében való részvétel hathatósan ajánltatik.
18. Egyházkerületi képviselők kiküldése.
19. A bírósági ülés helyének és idejének kihirdetése.
20. Tanügyi bizottsági elnökök eskütétele.
21. Kajdy Menyhért lelkész egyházmegyénktől búcsút vesz, reá s munkásságára Isten áldása kéretik.
22. A szomatori halaszthatatlan épületjavításokra engedély adatik a Szondy—Kenessey-alap kamatának — az egyházi főhatóság által való kiutalása esetén — e célra való odaitélésével.
23. Szavazatot nem adó szomatori egyházközség magaaigazolása tudomásúl szolgál.
24. Magda Anna gesztelyi tanítónő formai beerősítésre újból felhivatik.
25. A legyesbényei költségvetés körüli panaszok megvizsgálására járási számvevő felhivatik.
26. Az örösi iskola dologi szükségletei ügyében tett jelentés tudomásúl vétetik.
27. Nagykövesd 5 évi számadásainak felülvizsgálata függőben hagyatik.
28. A szomatori hátralékos ártéradó-ügy továbbra is nyilván tartatik.
29. A karosi egyházközség azon jelentése, hogy iskolaépítési adósságát rendkívüli kivetés útján kifizette, örvendetes tudomásúl szolgál.
30. Az erdőhorvátii faiskola-ügy további nyilvántartása.
31. Járási számvevő jelentése a kiscgéri egyházközség 1914. és 1915. évi számadásai tárgyában tudomásúl vétetik.
32. Szabó János és társai felmerült költségeinek nyilvántartása.
33. Napirendretérés Onga János és neje alapítványiügye felett.
34. Járási számvevő azon jelentése, hogy a lácai egyházközség 1915. évi számadása rendben van, tudomásúl szolgál.
35. A háború miatt el nem intézhető ügyek további nyilvántartása.

36. A sajhídvégi lelkésznek az adóhátralékok ügyében tett panasza felett a közgyűlés napirendre tér.
37. A bodrogkeresztúri kehely ügye napirendről levétetik.
38. A belmissiói jelentéshez szükségelt táblázatok kinyomtatásának megtörténte tudomásul szolgál.
39. A lelkészek évi járulékaiból a lelkészözvegyek orsz. özv.-árvatári tagságukra való tekintet nélkül, kizárólag szorult helyzetük figyelembevételével segélyeztetnek.
40. A reformáció 400-ados évfordulójának megünneplése.
41. Az egyházközségekben végzett belmissióról összeállított táblázat a főt. egyházkerületre felterjesztetik.
42. A sárospataki főiskola fejlesztésére szolgáló egy koronás járulékok fedezetére az egyházak felhivatnak, ez ügyben egyidejűleg azon kérelem intéztetik az egyházkerülethez, hogy a járulék öt év alatt legyen lefizethető. Egyházmegyénk e célra 1000 koronát szavaz meg.
43. A miskolci felsőbb leányiskola évi segélyezése költségvetésileg biztosítandó a supplicationális váltás erejéig.
44. A népiskolákra vonatkozó egyházkerületi rendeletek minden illetékes tényező figyelmébe szigorúan ajánlatnak.
45. A népiskolai statisztikai adatok az új úrlapon állítandók ki.
46. A népiskolák 6 osztályúvá fejlesztése tárgyában tett intézkedések.
47. Egyházmegyénk állásfoglalása a sublegátusi intézmény fentartása mellett.
48. Egyházmegyénk az egyházi hivatalnokok betegsegélyző intézményének létesítése mellett állást foglal.
49. A missziói egyházak 1916. évi állapotáról szóló jelentések az egyházkerületre felterjesztetnek.
50. Számvevőszéki jelentés.
51. Pecsénye András kisgéresi lelkész orvosi bizonyítványai alapján gyógykezeltetése céljából egy évre szabadságoltatik.
52. A taktaszadai lelkész helyettesítése esperesi hatáskörbe utaltatik.
53. Az egyházi javadalmasok által használt ingatlanok adójának fizetését a díjlevél szabályozza.
54. Tizsakarád iskoláinak államosítása iránti kérelmével elutasítatik.

55. Örvendetes tudomásúl szolgál, hogy Sajóhidvég belhivatalnokainak drágasági pótlékot ad.
56. Az 1916. évi őszi közgyűlés 45. számú határozata helyesbítettik.
57. Szerencs engedélyt nyer a presbyterek szaporítására.
58. Szerencs stóladíj emelése iránti határozata megerősítettik.
59. A stóla egyöntetű rendezésére az egyházkerület felkéretik.
60. A sárospataki magán polgári leányiskola átvétele kérdésében bizottság küldetik ki.
61. Örös az iskolai tanterme törvényszerűvé tétele tárgyában kiadott miniszteri rendelet szigorú betartására utasítatik.
62. A nagyrozvági templomi szék használatáról szóló szabályzat megerősítettik.
63. Gazsi Ferenc és társai nagyrozvági egyháztagok alapító levele pótlás végett visszaadatik.
64. Nagy György bacskai tanító orvosi bizonyítványa alapján két havi szabadságot kap.
65. A sajóhidvégi papi és tanítói díjlevelek megerősítésre felterjesztetnek.
66. A kispéteri rendkívüli kivetés megerősítettik.
67. Özv. Verebélyi Józsefné kérelme, hogy férjhez ment leánya részére a Gecsey Péter alapítvány kamat kiutaltassék, a kamatok felszabadulása idején fog teljesíttetni, egyidejűleg az alapítványi tőke hadikölcsönbe fektetése elhatározatik.
68. Bodrogkeresztúr új adókulcs alkalmazása iránti határozata jóváhagyatik.
69. Cigánd új adókulcsa megerősítettik.
70. Cigánd kölcsön iránti kérelme pártolólág felterjesztetik, rendkívüli adókivetése jóváhagyatik.
71. Kenézlő kölcsön engedélyezése iránti kérelme pótlás végett visszaadatik.
72. Tállya jelentékeny összegű hadikölcsön jegyzései s lelkészének háborús segélyezése elismeréssel vétetnek tudomásúl.
73. Taktaszada adósegély felemelése iránti kérvénye pártolólág felterjesztetik.
74. A bodrogközi építettő-bizottság felhivatik, hogy a bacskai egyház templomának építési ügyét tegye beható vizsgálata tárgyává.
75. Sárjai Pál és neje Neipauer Ilona végrendeleti hagyománya jegyzőkönyvileg megörökítettik.

76. Jegyzőkönyvhitelesítők kiküldése.
77. Gyűlés beirekesztés.
78. Jegyzőkönyvhitelesítés.

II. Bírósági ügyek.

- I. Időszaki bíróság megalakítása.
 - II. Tiszaladányi tanító fafizetési ügye.
 - III. Radi András és társai panasza Pecsénye András kisgéresi lelkész ellen.
 - IV. Frankó János és társai panasza Horváth Győző nagykövesdi lelkész ellen.
 - V. Taktaharkányi lelkész és énekvezér követelése.
 - VI. Kőrössy György újcsanálosi lelkész fizetésügye.
 - VII. Fodor Ferenc karosi egyháztág templomi székügye.
 - VIII. Keresztúry József panasza Vitkay Bertalan szomotori lelkész ellen.
-